

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 1
------------------------------	--------------------------------------	----------

Inovovaný školský vzdelávací program

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

	Vypracoval	Kontroloval	Schválil	Vyjadrenie
Meno a Priezvisko	Mgr. Júlia Čurillová	Mgr. Miroslava Javorská Mgr. Andrea Saxová	1.Pedagogická rada 2.Rada školy	p. František Žiga
Funkcia	riaditeľka školy	zástupkyne riaditeľa školy	1.v.z. vedúce MZ Mgr. Mrovčáková, Mgr. Jankovičová Mgr. Hozzová, vedúca PK PaedDr.Valigura Švantnerová, 2.v.z.predseda Rady školy Mgr. Filipová	starosta obce
Organizačná Jednotka	vedenie školy	vedenie školy	1.poradný orgán RŠ 2.samosprávny orgán	Zriaďovateľ Obec Bystrany
Dátum	august 2016	august 2016	august 2016	august 2016
Podpis				

MOTTO ŠKOLY

„Tisíc míľová cesta sa musí začať jednoduchým krokom.“

Lao - C

P.S.

Nie každý z nás dospelých dokáže vždy a za každých okolností pracovať podľa noriem spoločnosti na jednotlivých sociálnych statusoch, ktoré zastáva, rovnako ani od dieťaťa nemôžeme vždy vyžadovať normované výkony.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 3
------------------------------	--------------------------------------	----------

OBSAH

1. Názov vzdelávacieho programu.....	5
1.1 Charakteristika školy.....	5
1.2 Charakteristika žiakov.....	6
1.3 Charakteristika pedagogického zboru.....	6
1.4 Organizácia prijímacieho konania.....	8
1.5 Projekty.....	8
1.6 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	9
1.7 Vyučovací jazyk.....	9
1.8 Študijná forma.....	9
1.9 Druh školy.....	9
1.10 Zásady a podmienky spracovania ŠkVP.....	10
2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania.....	11
3. Stupeň vzdelania.....	16
3.1 Primárne vzdelávanie – 1.stupeň základnej školy.....	16
3.2 Nižšie stredné vzdelávanie – 2.stupeň základnej školy.....	22
4. Zameranie, profilácia školy.....	26
5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania.....	32
5.1 Dĺžka štúdia.....	32
5.2 Organizačné formy a metódy vyučovania.....	32
6. Učebné osnovy.....	47
6.1 Učebné osnovy pre 1.ročník	47
6.2 Učebné osnovy pre 2.ročník	50
6.3 Učebné osnovy pre 5.ročník	55
6.4 Učebné osnovy pre 6.ročník	60
7. Učebný plán.....	66
8. Vyučovací jazyk.....	71
9. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	71
10. Personálne zabezpečenie	71
11. Materiálno-technické a priestorové podmienky.....	73

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 4
------------------------------	--------------------------------------	----------

12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	75
13. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	78
14. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy.....	85
14.1 Hodnotenie školy	93
15. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	97
16. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).....	105
16.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	107
16.2 Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia	110
17. Primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.....	118
18. Učebné osnovy – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia	122
18.1 Učebné osnovy pre 1.ročník	122
18.2 Učebné osnovy pre 2.ročník	129
18.3 Učebné osnovy pre 5.ročník	135
18.4 Učebné osnovy pre 6.ročník	140
19. Učebný plán – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia	144
20. Primárne vzdelávanie – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.....	148
21. Učebné osnovy – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia	152
21.1 Učebné osnovy pre 1.ročník.....	152
21.2 Učebné osnovy pre 2.ročník	157
21.3 Učebné osnovy pre 5.ročník	163
21.4 Učebné osnovy pre 6.ročník	168
22 Učebný plán – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia	173
Prílohy	177

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 5
--------------------------------------	---	-----------------

1. Inovovaný školský vzdelávací program

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

Základná škola, 053 62 Bystrany 13

Predkladateľ:

Základná škola

053 62 Bystrany 13

IČO: 35545984

Riaditeľka školy: Mgr. Júlia Čurillová

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Andrea Saxová, Mgr. Miroslava Javorská

Ďalšie kontakty: Mgr. Martina Mrovčáková, Mgr. Andrea Jankovičová,

Mgr. Zuzana Hozzová, Mgr. Mária Pavľáková

Zriaďovateľ:

Obec Bystrany

053 62 Bystrany 121

Starosta obce: p. František Žiga

Platnosť dokumentu: od 01. 09. 2016

1.1 Charakteristika školy

Základná škola so sídlom v Bystranoch je orgánom štátnej správy na úseku základného školstva v danom regióne. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou na základe zriaďovacej listiny, ktorú vydal Okresný úrad v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo nám. 1, 052 01 Spišská Nová Ves dňa 06.06 2002 pod č. j.: 013747-001. Zriaďovacia listina ju klasifikuje ako rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou. Dňa 01.07 2002 bol vydaný starostom obce Bystrany Dodatok č. 1, na základe ktorého v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č.542/1990 Zb.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších zmien a doplnkov prechádza zriaďovateľská funkcia Základnej školy v Bystranoch, na Obec Bystrany. Základná škola je plneorganizovanou školou so školským klubom detí. Je situovaná mimo hlavnej cesty obce v kludovom prostredí. V súčasnosti kapacita žiakov školy prevyšuje jej priestorové možnosti v dvoch hlavných objektoch v rámci hlavného školského areálu, a preto má škola elokované triedy nachádzajúce sa v materskej škole, v správe a vlastníctve zriaďovateľa a prevádzkuje dvojzmenné vyučovanie.

1.2 Charakteristika žiakov

Základná škola je školou v rámci Školského obvodu so Školským úradom Smižany.

V rámci primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania sa na škole vyučujú:

- žiaci so zdravotným znevýhodnením integrovaní v bežných triedach
- žiaci so zdravotným znevýhodnením v špeciálnych triedach pre mentálne postihnutých žiakov
- žiaci v bežných triedach, vrátane nultého ročníka

Výchova si vyžaduje humanistický prístup ku každej vychovávanej osobnosti, teda i k osobnostiam odlišných národností a kultúr. Nakoľko na našej škole je takmer 100 % žiakov z MRK, pri ich výchove kladieme dôraz na rozvíjanie ich národnej identity v harmonickom súlade s výchovou k porozumeniu iných ľudí.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Na našej škole pracuje priemerne 35 pedagogických zamestnancov a 2 až 4 asistenti učiteľa. Pedagogická a odborná spôsobilosť učiteľov spĺňa všetky požiadavky kladené na výchovno-vzdelávací proces školy. Na škole pracuje odborne spôsobilý výchovný poradca, koordinátor prevencie drogovej závislosti, koordinátor environmentálnej výchovy, špeciálni pedagógovia v špeciálnych triedach a školský špeciálny pedagóg

Ďalšie vzdelávanie učiteľov podlieha zákonu č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov – kontinuálne vzdelávanie.

Realizácia Štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré by zabezpečili efektívnosť vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania. Ide o nasledujúce cieľové podmienky, ku ktorým má škola smerovať.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom,
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny,
- riadia svoj sebarozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste,
- sú ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- svojimi manažérskymi spôsobilosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúce, motivované a spolupracujúce spoločenstvo v škole s náročnou profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- zaujímajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú preň podmienky.

Odbornú pomoc pedagógom, žiakom a rodičom poskytujú: špeciálny pedagóg, psychológ, asistent učiteľa a ďalší špecialisti podľa potreby.

Pri žiakoch so zdravotným znevýhodnením:

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný a spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s mentálnym postihnutím, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Školský logopéd

- logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva. Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie a prevencie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov a pedagogickým zamestnancom školy.

Školský psychológ

- vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickéj diagnostiky, terapie a prevencie žiakom s ľahkým a stredným stupňom mentálneho postihnutia.

Pomocný zdravotnícky personál

- poskytuje individuálnu pomoc žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia pri sebaobsluže.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Zápis do prvého ročníka sa na škole realizuje formou testu (Kernov test) za prítomnosti špeciálneho pedagóga a školskú zrelosť posudzujú následne aj odborní zamestnanci príslušných školských zariadení. Deti prechádzajú vyšetrením v SCPPP a SCŠPP a po ich odporúčení a súhlase zákonného zástupcu sa zaradzujú buď do nultého ročníka, prvého ročníka alebo špeciálnych tried. Podmienky prijímania žiakov do škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím určuje § 7 ods. 1 až 4 vyhlášky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

1.5 Projekty

Škola poskytuje žiakom nielen základné vzdelanie, ale umožňuje im aj zapájať sa do rôznych vzdelávacích projektov, čím zvyšuje humanizáciu výchovno-vyučovacieho procesu. Podobný prístup má škola aj vo vzťahu k pedagogickým zamestnancom, ktorým umožňuje

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania zapájanie sa do dlhodobých i krátkodobých projektov, ktoré zvyšujú ich odbornú pripravenosť.

Žiaci základnej školy sa zapájajú do súťaží a olympiád podľa vlastných možností a schopností, a tiež do ďalších aktivít organizovaných príslušnými inštitúciami a organizáciami v rámci školského obvodu a okresu.

1.6 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Pri žiakoch so stredným stupňom mentálneho postihnutia:

- dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- optimálny režim života školy v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),

uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

1.7 Vyučovací jazyk: *štátny jazyk – slovenský jazyk*

1.8 Študijná forma: *denná forma (prípadne forma individuálneho vzdelávania)*

1.9 Druh školy: *štátna*

1.10 Zásady a podmienky spracovania ŠkVP:

Štátny (celonárodný) vzdelávací program škôl (ŠVP) je podľa školského zákona hierarchicky najvyšší cieľovo programový projekt vzdelania, ktorý zahŕňa rámcový model absolventa, rámcový učebný plán školského stupňa a jeho rámcové učebné osnovy. Predstavuje prvú, rámcovú úroveň dvojúrovňového participatívneho modelu riadenia škôl. Vyjadruje hlavné princípy a ciele vzdelanostnej politiky štátu, ako aj demokratické a humanistické hodnoty, na ktorých je národné vzdelávanie založené. Vymedzuje všeobecné ciele škôl ako kľúčové spôsobilosti (kompetencie) vo vyváženom rozvoji osobnosti žiakov a rámcový obsah vzdelania. Štátny vzdelávací program podporuje komplexný prístup pri rozvíjaní žiackych spôsobilostí poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť si na danom stupni vzdelávania. Je východiskom a záväzným projektom pre vytvorenie individuálneho školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) školy, kde sa zohľadňujú špecifické lokálne a regionálne podmienky a potreby.

Voliteľný obsah vzdelávania je napĺňaný v školskom vzdelávacom programe školy, ktorý predstavuje druhú úroveň participatívneho modelu riadenia.

Školský vzdelávací program (ďalej ŠkVP) základnej školy vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy, rade školy a písomnom súhlase zriaďovateľa školy podľa školského zákona.

Riaditeľ školy zodpovedá (na základe dohody s vyššie uvedenými subjektmi) za súlad školského vzdelávacieho programu so Štátnym vzdelávacím programom daného školského stupňa.

Prijaté zásady pre rozpracovanie školského vzdelávacieho programu (ŠkVP):

- ŠkVP si vypracovala škola na základe všeobecne platného a všeobecne záväzného Štátneho vzdelávacieho programu. V ňom odráža poslanie, funkcie a zameranie svojej školy, ako aj stratégiu, ktorú určuje vedenie školy spolu s regiónom a obcou. Zohľadňuje potreby a možnosti žiakov, pedagogického zboru.
- ŠkVP je výpoveďou školy o predstave kvality poskytovaného vzdelávania.
- ŠkVP tvorí spolu celý pedagogický zbor.
- Pre tvorbu ŠkVP využila škola voliteľné hodiny a vypracovala si vlastný učebný plán. V učebnom pláne školského stupňa sú využité všetky hodiny, ktoré má škola k dispozícii.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- Škola uplatňuje viacero školských učebných plánov, nakoľko má triedy s rôznym zameraním – učebné plány v bežných triedach, učebné plány v špeciálnych triedach.
- V učebnom pláne školského stupňa je uvedený aj nový predmet, ktorý nebol zaradený do Štátneho vzdelávacieho programu.
- V ŠkVP je špecifikované uplatnenie prierezových tématických oblastí.

2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania školy v súlade so školským zákonom č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov:

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

a) získať vzdelanie podľa tohto zákona,

b) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti, a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,

c) ovládať anglický jazyk a aspoň jeden ďalší cudzí jazyk a vedieť ich používať,

d) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,

e) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,

f) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,

g) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

h) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášateľnosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,

i) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,

j) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,

k) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Základná škola vo svojom ŠkVP uplatňuje moduly primárneho vzdelávania – 1. stupeň základnej školy, nižšieho stredného vzdelávania – 2. stupeň základnej školy s modulmi pre žiakov vzdelávaných v bežných triedach a žiakov vzdelávaných v špeciálnych triedach pre mentálne postihnutých žiakov.

Reálny svet vždy bol, stále je a bude plný zmien. Nič nie je trvalé. Čo bolo pred chvíľou – nie je, teraz je niečo iné. Grécky filozof Hérakleitos z Efezu to vyjadril presne: „*panta rei*“ – *všetko plynie*.

Škola je základnou výchovno-vzdelávacou inštitúciou civilizovanej spoločnosti. Je to útvar spoločenský, funguje ako špecifická sociálna inštitúcia a jej poslaním je na jednej strane všestranná kultivácia žiakov v procese socializácie a prakticko-výchovné pôsobenie na strane druhej.

Edukácia však nie jednotvárny proces a vzdelávanie i výchova nie sú totožné pre všetkých žiakov. Sú závislé od špecifik, ktoré určitých žiakov znevýhodňujú vo výchovno-vzdelávacom procese v porovnaní s ostatnými žiakmi.

Naša základná škola poskytuje základné vzdelanie; zabezpečuje rozumovú výchovu v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie poskytuje mravnú, estetickú, pracovnú, zdravotnú, telesnú výchovu a ekologickú výchovu žiakov; umožňuje aj náboženskú výchovu a športovú prípravu a pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium a prax. Je základnou stavebnou jednotkou školského systému v Slovenskej republike. Má deväť ročníkov s možnosťou otvorenia nultého ročníka a tiež špeciálnych tried.

V súlade s § 29 školského zákona naša škola:

- podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

Vychádzajúc z legislatívy plní naša škola nasledovné funkcie:

- vzdelávaciú – vzdelávací proces
- výchovnú – tesne spätá so vzdelávacou a prakticky ju nemožno oddeľovať, utvára osobnosť žiaka a jeho vlastnosti,
- operatívnu – označuje riadenie vývoja a utváranie svetonázorovej orientácie,
- poradenskú – zahŕňa poradenské služby v rámci školy,
- opatrovateľskú – je okrajovou funkciou realizovanou napr. tým, že škola zabezpečuje stravovanie žiakov a sčasti aj zdravotnícku starostlivosť,
- rekreačnú – škola ju realizuje v dobe mimo vyučovania prostredníctvom školských klubov, záujmových útvarov a pod.

Výchova je najzložitejšia a najťažšia činnosť, ak sa má uskutočňovať profesionálne. Uskutočňuje sa neustále, nezávisle na čase a priestore, má najrozmanitejšie formy, metódy, nemá rigorózne predpísané témy, postupy.

To si vyžaduje od učiteľa (vychovávateľa) vysokú mieru flexibility, tvorivosti, odbornosti, profesionality v metódach a teóriách výchovy, morálku v zmysle cieľov výchovy, ale aj osobnú. Vzdelávanie a učenie je z toho pohľadu ľahšie, lebo má presne vytýčený plán, čas a miesto vzdelávania. Výchova zahŕňa v sebe vzdelávanie, ktoré je jej súčasťou a má sa chápať ako integrálna súčasť výchovného procesu, nie izolovane.

Hlavnou úlohou školy je zabezpečiť výchovu a vzdelanie žiakov na základe troch nižšie uvedených hlavných princípov demokracie, humanizmu a vedeckosti.

Demokracia – vyžaduje pluralitu názorov a presvedčení, prístupnosť k vzdelávaniu pre všetkých ľudí bez rozdielu veku, pohlavia, príslušnosti k národnosti.

Humanizácia – si vyžaduje zvýšiť vplyv výchovy v oblasti vzdelávania, kladie dôraz na citovú a motivačnú metódu, schopnosť komunikovať, rozvíjať kritické myslenie, hodnotenie a tvorivý štýl života.

Vedeckosť – predpokladá tvorenie obsahu učiva na základe najnovších vedeckých poznatkov, ktoré tvoria ucelený, logicky usporiadaný celok.

Škola utvára osobnosť človeka a jeho vlastnosti. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uplatňujú široké sociálne vzťahy medzi výchovnými pracovníkmi, žiakmi, rodičmi.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Škola svojim denným režimom, ponukou rôznych aktivít spojených so získavaním vedomostí, zručností a návykov, chce významne zasiahnuť v prospech telesného, duševného a sociálneho zdravia žiakov. Slúži všestrannému rozvoju dieťaťa, nielen vzdelávaniu.

Ciele a princíp edukačného procesu na našej škole vzhľadom k skladbe žiakov sme si stanovili tak, aby vyhovovali nasledovným požiadavkám. Cieľ a princíp:

- nesmie byť vzdialený a neuskutočniteľný,
- nemôže byť postavený ako niečo konečné, lebo by navodzoval koniec vývoja,
- musí byť všeobecný, postihovať všetko ľudské, ale súčasne vyhovovať každému človeku,
- nikoho nesmie dopredu vylúčiť, musí poskytovať možnosť rozpracovať ho do postupných výchovných krokov pre každého žiaka osobitne,
- nesmie stavať do protikladu potreby individuálne a potreby spoločnosti.

Strategickým cieľom koncepcie školy je správnosť a presnosť pochopenia študovanej veci, ľahkosť osvojenia a dôkladnosť zachovania v pamäti. Zaradiť do učebného plánu a učebných osnov taký obsah výchovy a vzdelávania, ktorý prispieva ku kultivácii postojov žiaka vo vzťahu k sebe, ľuďom, svetu a prostredníctvom obsahu zabezpečiť kultiváciu profesionality budúceho študenta alebo pracovníka. Byť kreatívni na úseku voľno časových možností žiakov a poskytovať im rôznorodé, invenčné a osobnostný rozvoj podporujúce aktivity s elimináciou sociálno - patologických javov.

Špecifické ciele školy:

- premeniť tradičné encyklopedicko-memorovacie a direktívno-neživotné školstvo na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na slobodu osobnosti,
- vytvoriť optimálne prostredie s kvalitným materiálno-technickým vybavením školy,
- klásť dôraz na odborný profesijný rast pedagogických zamestnancov školy,
- vytvárať optimálne podmienky na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia,
- dosiahnuť, aby sa škola stala centrom vzdelávania, kultúry, športu a spoločenského života,
- spolupracovať s odborníkmi v oblasti psychológie, medicíny, teológie a práva,
- posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- skvalitňovať spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami,
- zaviesť nové, účinnejšie formy a metódy práce,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech,
- zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup k vzdelávaniu,
- dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole,
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov,
- žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vypracovať podľa potreby a záverov odborníkov individuálny výchovno-vzdelávací program, primeraný ich potrebám, s možnosťou dosiahnutia úspechu ich edukácie i pre ich osobnostný zážitok úspechu.

Sumarizované ciele a funkcie školy:

<i>Ciele vzdelávania</i>	<i>Funkcie školy</i>
Učiť sa poznávať	Funkcia kvalifikačná
Učiť sa žiť s ostatnými	Funkcia socializačná
Učiť sa konať	Funkcia integračná
Učiť sa byť	Funkcia personalizačná

Spolupracujeme:

Rada školy - vyjadruje a presadzuje verejné záujmy a záujmy žiakov, rodičov, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania, plní funkciu verejnej kontroly a vyjadruje sa k činnosti školy z pohľadu školskej problematiky. Zasadá optimálne štyrikrát ročne a riadi sa vlastným plánom činnosti.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie - plní úlohy odbornej pedagogickej a psychologickej diagnostiky, odbornej pedagogickej a psychologickej starostlivosti o deti a úlohy poradenstva v otázkach ich výchovy, vzdelávania, osobnostného a profesijného vývinu.

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva - poskytuje diagnostické, špeciálno-pedagogické, rehabilitačné služby a starostlivosť zdravotne postihnutým deťom. Okrem toho poskytuje aj poradenské a metodické služby zákonným zástupcom detí a pedagogickým zamestnancom školy. Zabezpečuje odbornú starostlivosť o zdravotne postihnuté deti a poskytuje im v spolupráci s rodinou, školou, odbornými lekármi a sociálnymi pracovníkmi odbornú pomoc v procese integrácie v škole a spoločnosti.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Školský úrad: Spoločný školský úrad Smižany

Zriaďovateľ: Obec Bystrany

Okresný úrad, odbor školstva: Košice

3. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy

Nížšie stredné vzdelávanie – 2.stupeň základnej školy

3.1. PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Dieťa, ktoré vstupuje do školy by malo spĺňať isté všeobecné vývinové charakteristiky osobnosti, ktoré sú dôležité, aby sa úspešne adaptovalo na školské povinnosti. Telesná zrelosť dieťaťa je dôležitým predpokladom úspešného vstupu do školy, ale oveľa dôležitejší význam má zrelosť psychických funkcií.

Osobnosť žiaka na primárnom stupni vzdelávania sa vplyvom vyučovania, kolektívu žiakov a pôsobenia širšieho sociálneho prostredia mení. Škola mení doterajší spôsob života dieťaťa, zvyšuje požiadavky na uvedomelú disciplínu, pravidelné plnenie povinnosti a mení požiadavky na jeho denný režim.

Primárne vzdelávanie zahŕňa obdobie od vstupu do školy až do nástupu druhej štrukturálnej zmeny. V tomto období má dieťa zvládnuť tieto vývinové úlohy:

postoj vytvoriť si zodpovedajúce zručnosti, základné zručnosti písania, čítania a počítania, vytvoriť si celkový postoj k sebe, vytvoriť si vzťahy a postoje k vrstovníkom, sociálnym skupinám aj k inštitúciám.

Psychický vývin dieťaťa zahŕňa aj vývin poznávacích procesov, ktoré sú obzvlášť dôležité pre osvojovanie si vedomosti, a to: vnímanie, pociťovanie, pamäť, myslenie, reč a predstavivosť.

U detí v tomto období závisí vnímanie a pociťovanie od kvality podnetov z prostredia, v ktorom žijú. Jeho priebeh ovplyvňujú citové stavy, subjektívne postoje a záujmy. Vplyvom školy sa vnímanie spresňuje, stáva sa zámerným a systematickým procesom. Dieťa vyčleňuje určité vlastnosti predmetu a iné zanedbáva. S ťažkosťami vníma veľkosť a tvar, určuje rozdiely v hmotnosti a vzdialenosti.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Vstupom dieťaťa do školy sa pamäť mení kvalitatívne i kvantitatívne. Intenzívnejšie sa rozvíja úmyselná pamäť než mimovoľná, pričom ich pomer závisí od činnosti, ktorá sprevádza zapamätávanie. Vzrastá rozsah pamäti, zapamätávanie prebieha na základe logického chápania vzťahov. Začiatkom obdobia prevažuje konkrétne-logická pamäť.

Na začiatku tohto obdobia sa taktiež rozvíja slovno-logické myslenie. Myslenie sa tak stáva samostatnou, vnútornou poznávacou činnosťou. Pojmy žiaka sú na začiatku neusporiadané, názorné, späté s určitou prežitou situáciou. Od konkrétnych faktov dieťa prechádza k vytváraniu všeobecných pojmov, k slovnej kategorizácii, tzn. k zoskupovaniu predmetov podľa spoločných znakov.

V tomto období sa reč detí intenzívne rozvíja obohacovaním slovnej zásoby, zložitejším vyjadrovaním.

Predstavy väčšiny detí sú názorné, silno citovo zafarbené a vyrovnávajú sa vnemovým obrazom. Sú prechodného rázu a po desiatom roku sa strácajú. V predstavivosti detí sú veľké individuálne rozdiely, fantázia je živá. Rozvoju fantázie napomáha kreslenie, modelovanie a konštruktívne hry. Dobrý psychický a telesný rozvoj žiaka umožňuje dieťaťu prevziať a plniť požiadavky kladené naň v etape začiatočného vyučovania, čím je dieťa na školu pripravené.

Program primárneho vzdelávania má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania a vlastných skúseností. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím. V tomto veku je pre žiakov dôležitá programová možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky z hrového a učebného prostredia rovesníkov. Osobne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo je významný základ pre rozvoj gramotnosti. Priateľská a ústretová klíma podnecuje žiakov k činnostiam poznávania, konania, hodnotenia a dorozumievania sa, ktoré podporujú účastnícke učenie sa a celostný rozvoj ich osobnosti.

Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupine, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti zo vzájomného ohľadu, uznania a úcty. Práca na primárnom stupni je organizovaná tematicky s prirodzeným začlenením integratívnych predmetových prvkov, čím sa vytvára

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie (ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup).

Súčasťou cieľového programu je aj včasná korekcia prípadných znevýhodnení (zdravotných, sociálnych a učebných) a rozpoznanie a podchytenie špecifických potrieb, záujmov a schopností (vrátane nadania a talentu) žiakov. Dôležité je podchytenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (včasná depistáž, diagnostika a korekcia prípadných znevýhodnení).

Ciele vzdelávania

Na 1. stupni základnej školy sa vyvážené venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov školy:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií,
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa,
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie,
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov,
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Hlavnými programovými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvítené kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Osvojovanie kľúčových kompetencií je dlhodobým a zložitým procesom, ktorý začína v predprimárnom vzdelávaní, pokračuje v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní a postupne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

sa dotvára v ďalšom priebehu života. Celoživotne sa rozvíjajúce kľúčové spôsobilosti (kompetencie) potrebuje každý jednotlivec na osobné uspokojenie a naplnenie, na rozvoj kompletnej osobnosti, na aktívne občianstvo a na uplatnenie sa vo svete práce. Výber kľúčových kompetencií vychádza z európskeho referenčného rámca kľúčových spôsobilostí, ktoré sú rozpracované s ohľadom na hodnoty a potreby nášho školského systému. Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania.

Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania – 1. stupňa základnej školy svojim vystupovaním robí dobré meno škole, je schopný vytvárať dobré medziludské vzťahy, je schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, je schopný starať sa i o svoje fyzické i psychické zdravie, vie uzatvárať kompromisy, je schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, má schopnosť vnímať umenie, snaží sa porozumieť mu a chráni umelecké prejavy, je si vedomý svojich kvalít. Snažíme sa vzdelávanie robiť tak, aby žiaci mali potrebné vedomosti a zručnosti, ale aby všetky svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti dokázali aj správne využiť pri realizácii úloh.

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním všeobecnovzdelávacieho programu ostatného ročníka primárneho stupňa základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní 1. stupňa je vysvedčenie. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania, výnimočne v nižších ročníkoch gymnázia.

Absolvent primárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:**

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady na to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať.

Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Absolvent primárneho vzdelania na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami (spôsobilosti):

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj usilovný, svedomitý, samostatný a čestný.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH

PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA ¹
	PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA
	VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA /
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

¹ Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

3.2. NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelávanie.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom strednom vzdelávaní.

Ciele vzdelávania

Vo vzdelávaní na druhom stupni základnej školy je potrebné najmä:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie,
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov,
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania,
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť),
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka,
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Profil absolventa

Absolvent našej školy by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Profil je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetentnostiach), ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho stredného vzdelania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
- vyhladá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti,
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných,
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

4. Zameranie, profilácia školy

Základná škola poskytuje primárne a nižšie stredné vzdelávanie pre žiakov formou výučby v bežných triedach, podľa potrieb žiakov tiež v nultom ročníku a v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím

Každé dieťa túži po poznaní a chce duchovne rásť. K tomu však potrebuje určité podmienky, ktoré by mu mala zabezpečiť spoločnosť so záujmom o školu, ktorá má pripraviť žiakov úspešne sa zapojiť do života.

V tomto kontexte má nezastupiteľné miesto učiteľ, ktorého práca je náročná a nemožno ju s ničím porovnávať.

Jeho pomoc v začiatkoch edukácie smerom k žiakom musí spočívať v hľadaní takých spôsobov, aby učivo žiakom urobil ľahším a zrozumiteľnejším.

Práca učiteľa musí byť tvorivou prácou rozumu opierajúceho sa o pedagogické skúsenosti a odborné znalosti, ale aj prácou srdca naplneného láskou k deťom.

Základ úspešnosti vyučovacieho procesu tvoria rôzne pedagogicko – psychologické podmienky vyučovacieho procesu, ktoré je nutné zabezpečiť v rámci edukácie tak učiteľovi ako aj žiakom. Z toho dôvodu musí byť realizácia edukácie na vysokej úrovni, aby výchova a vzdelávanie boli realizované na žiaducej úrovni.

Základným účelom vzdelávania a výchovy je rozvinúť hodnoty a postoje vychovávaných a vybaviť ich znalosťami a zručnosťami, ktoré im dajú väčší pocit istoty, radosti a uspokojenia v živote. Toto tvrdenie chce vyjadriť, že vzdelávanie a výchova nemajú slúžiť len potrebám sveta práce a ekonomiky, ale sú rovnako významné pre výchovu jednotlivca ako plnoprávneho člena spoločnosti, slúžia i vyššej kvalite života.

Vzdelávanie je proces, v ktorom si žiak osvojuje poznatky a činnosti, vytvára vedomosti a zručnosti, rozvíja telesné a duševné schopnosti a záujmy. Vzdelanie je súhrn znalostí, vedomostí, poznávacích spôsobilostí a schopností, ktoré nadobudol jednotlivec na základe školského vzdelania, učenia, rozumovej výchovy, životných a pracovných skúseností a zámerného vlastného sebvzdelávania.

Súhrn vedomostí ešte nie je vzdelaním.

Aj to najväčšie kvantum vedomostí by človeku bolo zbytočné, ak by tieto nevytvárali ucelenú sústavu a ak by ich v prípade potreby nevedel využívať, na ich základe konať a pod., skrátka využívať ich v živote.

Vzdelávanie preto musí kráčať ruka v ruke s výchovou. Bez vzdelávania a výchovy nie je možné konštatovať, že osobnosť bude harmonicky rozvinutá. V určitých konkrétnych

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

situáciách a podmienkach je síce otázne, čo je v danej chvíli dôležitejšie, ale vo všeobecnosti sú to dve rovnocenné zložky ovplyvňujúce primeraný rozvoj osobnosti.

Výchovno-vzdelávací proces je komplex mnohostranných činiteľov vzájomne pôsobiacich a podmieňujúcich sa komponentov, ktoré utvárajú celkovú výchovnú situáciu. Jeho základ je v sústave vyvíjajúcich sa interakčných vzťahov endogénnych a exogénnych determinujúcich činiteľov, navodzujúcich zmeny základných stránok, potrebných vo výchovnom pôsobení. Objekt vzdelávania a výchovy je zároveň subjektom vyučovacieho procesu, v ktorom si okrem osvojovania nových vedomostí, vytvárania zručností a návykov rozvíja aj poznávacie procesy, formuje svoju osobnosť, ale súčasne spätne vplýva na činnosti učiteľa.

Pedagogický princíp školy

Pre súčasný, ale aj budúci spoločenský a vedecko–technický vývoj je charakteristické neustále pribúdanie zmien, vznik nových profesií, nových smerov a oblastí ľudskej činnosti. Aj každodenný život nám prináša množstvo situácií, na riešenie ktorých nemáme vopred pripravený program a spôsoby riešenia. Žiak by mal byť pripravený pohotovo sa prispôsobovať novému, zmenám v bežnom živote ale tvoriť aj nové materiálne, kultúrne a spoločenské hodnoty. Nestačí sprostredkovať mu poznatky a spôsoby riešenia úloh, ktoré sú základom.

*K tomuto by mala spieť naša škola a vyučovací proces, ktorý si za cieľ kladie
všestranný rozvoj ľudskej osobnosti*

Podporujeme systém KEMSAK autora M. Zelinu:

- kognitivizácia človeka - naučiť myslieť, rozmýšľať a riešiť problémy vo všeobecnej rovine aplikovanej na ktorúkoľvek konkrétnu oblasť,
- emocionalizácia osobnosti – rozvíjať city, jeho prežívanie, afektívnu oblasť,
- motivácia a aktivizácia osobnosti – rozvíjať potreby, záujmy a túžby, želania, hodnoty, ideály človeka,
- socializácia a komunikácia – naučiť človeka prosociálnemu správaniu a komunikácii, ale bez toho, aby stratil alebo minimalizoval svoju autenticitu, ako predpoklad identity osobnosti,
- axiologizácia človeka - tu ide o dva súbežné znaky a dva ciele:
  - a / naučiť človeka hodnotiť, zhodnocovať, rozhodovať sa v progresívnom všeludskom smere,
  - b / rozvíjať schopnosť interiorizácie progresívnych hodnôt do imanentnej štruktúry osobnosti,
- kreativizácia osobnosti – naučiť človeka tvorivému prístupu k životu, k sebe, práci, iným ľuďom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

Významným motivačným a inšpirujúcim činiteľom edukácie by sa mal stať pocit úspechu, ktorý pedagóg u žiaka vyvolá.

Zmeniť výkonovú motiváciu nie je jednoduché a pri jej tvorbe je potrebné využiť všetky skúsenostné zážitky, vrátane snáh o prekonanie prekážok na ceste za dosiahnutím svojho cieľa.

Úspech v edukačnom prostredí chceme dosiahnuť tak, že so žiakmi budeme pracovať v pokojnej atmosfére, v bezprostrednom kontakte s ich potrebami a záujmami, ak budeme stále aktívni, ochotní si pomôcť a objektívni v reflexii i sebareflexii.

Každá tvorivá úloha prispôsobená záujmom a schopnostiam žiakov ich dokáže motivovať a aktivizovať nenásilnou formou k učeniu sa.

Konštruktívna práca pedagóga musí ísť cestou diskusie, ak sa chce stať cestou účinnou.

Každý pedagóg by sa mal snažiť deti počúvať, hovoriť s nimi a porozumieť im. Iba táto cesta je tou, ktorá nás môže priviesť k očakávaným výsledkom reformy myslenia a komplexného rozvoja osobnosti a charakteru jednotlivca.

SWOT ANALÝZA ŠKOLY

➤ silné stránky školy

- manažment školy a meno školy,
- nadštandardná spolupráca so zriaďovateľom školy,
- rozpočet školy,
- odmeňovanie zamestnancov,
- záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie,
- neohrozená existencia školy,
- materiálno-technické vybavenie školy,
- pravidelne aktualizovaná webová stránka školy,
- budova školy v peknom prostredí,
- výsledky žiakov v športových súťažiach,
- tradičné aktivity školy,
- výchovný systém zameraný na spoluprácu so zákonnými zástupcami žiakov a eliminovanie výchovných problémov s deťmi, ktorý vedie k neformálnej disciplíne,
- starostlivosť o nadaných žiakov (hlavne v oblasti športu),
- starostlivosť o žiakov vyžadujúcich špecifické podmienky vzdelávania, starostlivosť o integráciu žiakov,
- projektové aktivity školy a realizácia projektov,

- prezentácia školy na verejnosti (v printových i aprintových médiách, web stránka školy, školský časopis Táborisko, športové a výtvarné úspechy žiakov),
- široká ponuka a fungujúca práca záujmových útvarov v mimovyučovacom čase,
- funkčný systém odborného psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva,
- aktivity na získanie mimorozpočtových finančných prostriedkov,
- pravidelné rekonštrukcie, zveľad'ovanie a údržba technického stavu budov a areálu školy,
- areál školy s multifunkčným ihriskom, Zelenou telocvičnou, Eko učebňou.

➤ **slabé stránky školy**

- migrácia žiakov do zahraničia,
- nestálosť pedagogického zboru v dôsledku migrácie žiakov,
- nekorektné správanie v učiteľskom kolektíve,
- chýbajúca telocvična, jedáleň, odborné i klasické učebne,
- výsledky celoslovenského testovania žiakov.

➤ **príležitosti**

- tvorba projektov a získavanie grantov,
- odbornú štruktúru vyučovania skvalitniť na 100 %,
- v maximálnej miere uspokojovať požiadavky objednávateľov školských služieb, t. j. rodičov a ich detí, zriaďovateľa a ďalších sociálnych partnerov školy,
- rešpektovanie osobnosti dieťaťa,
- vytváranie a udržiavanie neohrozeného školského prostredia,
- komplexná prosociálnosť,
- vzájomná úspešná komunikácia, ktorá vedie k pripravenosti úspešne komunikovať s každým,
- upevniť priateľskú a korektnú spoluprácu celého kolektívu zamestnancov,
- ďalšie vzdelávanie zamestnancov a delegovanie kompetencií,
- inovatívne vyučovanie pomocou IKT,
- vytvorenie centra voľného času v obci - skvalitnenie využívania voľného času žiakov,
- rozširovanie spolupráce pri výchove a vzdelávaní žiakov i inými ZŠ a miestnymi MŠ a organizovanie spoločných akcií, workshopov a podujatí kultúrno-spoločenského a športového zamerania,
- pokračovať v rekonštrukcii pavilónu A a úspešne realizovať ďalšie investičné zámery.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

➤ **ohrozenia**

- pokračujúci odliv žiakov v dôsledku migrácie rodičov do zahraničia,
- nepriaznivá ekonomická situácia v niektorých rodinách a s tým spojený nedostatočný záujem o vzdelávanie zo strany rodičovskej verejnosti,
- intelligenčný potenciál budúcich žiakov,
- znižovanie rozpočtu školy.

Návrh cieľov a úloh budúceho rozvoja školy

➤ **vízia školy**

Škola priateľská: budovať interaktívne väzby riaditeľ - učiteľ - žiak - rodič na základe vzájomnej dôvery, poznávania, diskusií. Vo vzájomných vzťahoch využívať kognitívnu zložku, ale nepodceňovať emocionálnu zložku. Dbať na to, aby každý rešpektoval každého, aby nepoznal len svoje práva, ale aby pamätal aj na práva ostatných. Aby sa nikto nevyvyšoval a ani sa nebál vyjadriť svoj názor.

Škola spravodlivá: nielen dohliadať na uplatňovanie princípu spravodlivosti v oblasti hodnotenia, ale vytvoriť podmienky priehľadnosti – dbať o to, aby všetci mali pocit, že sú spravodlivo hodnotení – žiaci, učitelia a ostatní zamestnanci.

Škola tvorivá: vytvárať podmienky pre realizovanie a rozvoj kreativity žiakov i pedagogických zamestnancov. V rámci povolenej variability učebného plánu i mimoškolskej činnosti umožňovať výber vzdelávacích a výchovných aktivít podľa schopností a záujmu žiakov. Vytvárať materiálne podmienky pre zabezpečenie tvorivého vyučovania, kde žiaci môžu prejaviť svoj talent, nadanie, dispozície. Podporiť schopnosti žiakov tvorivo a kriticky riešiť problémy, identifikovať ich, analyzovať a navrhovať ich riešenia.

Škola kvalitná: hlavným kritériom je úroveň a kvalita vyučovacieho procesu, úroveň podmienok pre vyučovanie, obsah moderných, inovatívnych prvkov v didaktických postupoch, výsledky žiakov. Škola musí uplatňovať efektívny vnútorný systém kontroly vyučovacieho procesu prostredníctvom riadiacich a metodických orgánov školy.

Úspech v edukačnom prostredí dosiahnuť tak, že so žiakmi budeme pracovať v pokojnej atmosfére, v bezprostrednom kontakte s ich potrebami a záujmami, že budeme stále aktívni, ochotní si pomôcť a objektívni v reflexii i sebareflexii. Každá tvorivá úloha prispôbená záujmom a schopnostiam žiakov ich dokáže motivovať a aktivizovať nenásilnou formou k učeniu sa. Konštruktívna práca pedagóga musí ísť cestou diskusie, ak sa chce stať cestou účinnou. Každý pedagóg by sa mal snažiť deti počúvať, hovoriť s nimi a porozumieť

im. Iba táto cesta je tou, ktorá nás môže priviesť k očakávaným výsledkom reformy myslenia a komplexného rozvoja osobnosti a charakteru jednotlivca.

❖ **strategický cieľ**

Zaradiť do učebného plánu a učebných osnov taký obsah výchovy a vzdelávania, ktorý prispieva ku kultivácii postojov žiaka vo vzťahu k sebe, ľuďom, svetu a prostredníctvom obsahu zabezpečiť kultiváciu profesionality budúceho študenta alebo pracovníka. Byť kreatívni na úseku voľno časových možností žiakov a poskytovať im rôznorodé, invenčné a osobnostný rozvoj podporujúce aktivity s elimináciou sociálno-patologických javov.

❖ **špecifické ciele**

- premeniť tradičné encyklopedicko-memorovacie a direktívno-neživotné školstvo na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na slobodu osobnosti,
- vytvoriť optimálne pracovné prostredie s kvalitným materiálno-technickým vybavením školy,
- klásť dôraz na odborný a profesijný rast pedagogických zamestnancov školy, posilniť ich postavenie a motiváciu,
- vytvárať optimálne podmienky na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia,
- dosiahnuť, aby sa škola stala centrom vzdelávania, kultúry, športu a spoločenského života,
- spolupracovať s odborníkmi v oblasti psychológie, špeciálnej pedagogiky, medicíny, práva a pod.,
- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- skvalitňovať spoluprácu so zriaďovateľom, rodičmi, radou školy, verejnosťou a inými školami,
- zaviesť nové, inovatívne formy a metódy práce so žiakmi,
- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech,
- zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup k vzdelávaniu,
- dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov našej školy,
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov,
- žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vypracovať podľa potreby a záverov odborníkov individuálny výchovno-vzdelávací program, priradený im

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

potrebám, s možnosťou dosiahnutia úspechu ich edukácie i pre ich osobnostný zážitok úspechu,

- v súlade so školským zákonom podporovať rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytovať žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

5.1. Dĺžka štúdia:

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy - *štyri ročníky*

Primárne vzdelávanie – *deväť ročníkov pre mentálne postihnutých žiakov*

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy - *päť ročníkov*

5.2 Organizačné formy a metódy vyučovania:

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Je to výber vyučovacích metód, triedených podľa cieľov, učiva, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka a pod. Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa. Vybrané metódy, formy musia byť veku primerané a podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Malo by ísť o zámerne usporiadanie vyučovacích činností, ktoré sa zacieľujú na dosiahnutie výchovno – vzdelávacích cieľov, a to v súlade so zásadami organizácie vyučovania.

Metódy práce so žiakmi na našej škole kategorizujeme podľa:

- prameňa získavania vedomostí:
  - slovné - monologické a dialogické,
  - názorné - demonštračné a pozorovacie,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

- praktické - práca s knihou, s programom, didaktická montáž a demontáž, hra, pokus, pracovné činnosti a pod.
- fáz vyučovania:
  - motivačné - rozprávanie, rozhovor, demonštrácia, vyvolanie problému, pochvala, reflexia....
  - expozičné - metódy priameho prenosu poznatkov, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, metódy problémové, metódy samostatnej práce a autodidaxie, metódy mimovoľného učenia...
  - fixačné - metódy opakovania a precvičovania vedomostí, metódy precvičovania a zdokonaľovania, klasické diagnostické metódy...
  - diagnostické - hodnotenie a klasifikácia, ústne hodnotenie...
- charakteru poznávacej činnosti žiakov:
  - výkladovo-ilustratívne alebo informačno-receptívne,
  - reproduktívne,
  - problémový výklad,
  - zisťovacie alebo heuristické,
  - výskumné
- inovačné metódy:
  - brainstorming, situačná metóda, prípadová metóda, problémová, konfliktná, projektová, inscenačná metóda.

Dôraz budeme klásť hlavne na metódy rozvoja tvorivosti žiakov:

1. *Informačno – receptívna metóda* – učiteľ oznamuje žiakom hotové informácie – výklad, vysvetľovanie, prednáška. Poznatky sa osvojujú iba na úrovni zapamätania.
2. *Reproduktívna metóda* – je to reprodukcia a opakovanie činnosti žiakmi podľa vzoru učiteľa, učebnice. Realizuje sa v podobe metódy riešenia úloh a metódy rozhovoru.
3. *Problémový výklad* – vedie ho učiteľ, otvorene, stále sa obracia na žiakov, kladie im otázky, stimuluje myslenie.
4. *Heuristická metóda* – žiaci sa aktívne zúčastňujú na objavovaní nových poznatkov a osvojovaní učiva.
5. *Výskumná metóda* – samostatnosť žiakov je tu najväčšia. Podobá sa tvorivej práci vedca.
6. *Problémové vyučovanie* – snaha rozvíjať tvorivé myslenie, tvorivé schopnosti žiakov, tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti. Učiteľ stavia pred žiakov úlohy, motivuje ich a usmerňuje hľadanie spôsobov a prostriedkov na ich riešenie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

7. *Projektové vyučovanie* – problémy sa riešia komplexne, ich riešenie si vyžaduje poznatky z viacerých vied. Spracované problémy sa nazývajú projekty.

Projekty môžu navrhovať:

- ✓ samotní žiaci – spontánne projekty
- ✓ učiteľ – pripravené projekty
- ✓ žiaci a učiteľ v spolupráci – kombinované

Delenie projektov :

- ✓ podľa počtu riešiteľov - individuálne, skupinové
- ✓ podľa času - krátkodobé, dlhodobé
- ✓ podľa miesta realizácie - školské, domáce, kombinované

Na začiatku školského roka sa určí téma ročníkového projektu a na konci školského roka bude ročníková konferencia, na ktorej bude projekt prezentovaný. Zameranie týchto projektov môže byť zamerané na prierezové témy zahrnuté v jednotlivých učebných predmetoch, na protidrogovú výchovu, environmentálnu výchovu, výchovu k ľudským právam, boja proti obezite, finančnú gramotnosť a tiež na tradície a život Rómov.

Jednou zo všeobecne platných definícií vyučovacej metódy je tá, že metóda musí byť odpoveďou na otázku postupu práce vo výchovno-vzdelávacom procese, ktorá má naplniť stanovené ciele vo vzájomnej interakcii učiteľ – žiak – učivo.

Motivačné metódy	<i>Vstupné</i>	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné rozprávanie • motivačný rozhovor • motivačná demonštrácia • problém ako motivácia
	<i>Priebežné</i>	<ul style="list-style-type: none"> • motivačná výzva • aktualizácia obsahu učiva • pochvala, povzbudenie a kritika

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

Expozičné metódy	<i>Metódy priameho prenosu poznatkov</i>	<i>monologické slovné metódy</i>
		<ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie • opis • vysvetľovanie (výklad)
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>dialogické slovné metódy</i> • rozhovor • beseda
	<i>Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov</i>	<ul style="list-style-type: none"> • demonštračné metódy • pozorovanie • manipulácia s predmetmi
	<i>Metódy problemové</i>	<ul style="list-style-type: none"> • problémové vyučovanie • projekty
	<i>Metódy samostatnej práce a autodidaxie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • samostatná práca s knihou
	<i>Metódy mimovoľného učenia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • napodobňovanie činností

Fixačné metódy	<i>Metódy opakovania a precvičovania vedomostí</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ústne opakovanie • metóda otázok a odpovedí • písomné opakovanie • praktické opakovanie
	<i>Metódy precvičovania a zdokonaľovania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie rôznych typov jazykových cvičení

Diagnostické a klasifikačné metódy	<i>Klasické diagnostické metódy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ústne skúšanie • písomné skúšanie • praktické skúšanie • didaktické testy • klasické výkonové testy
---	-------------------------------------	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
	<i>Malé formy vedeckovýskumných diagnostických metód</i>	<ul style="list-style-type: none"> • metóda pozorovania žiaka • pozorovanie v určitých situáciách • rozbor žiackych prác
	<i>Hodnotenie a klasifikácia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikačná symbolika – body, nálepky, pečiatky, percentá • slovné hodnotenie • klasifikácia známku

Učiteľ si metódy práce so žiakmi v jednotlivých predmetoch volí sám, môže ich dopĺňať o ďalšie inovatívne metódy.

Organizačnou formou je vyučovacia hodina. K ďalším využívaným organizačným formám patrí vychádzka, exkurzia, kurz, výlet a didaktické hry, účelové cvičenie v prírode a pod .

Ďalšie formy vyučovania :

1. Individuálne školské vyučovanie

- ✓ samostatná práca, ktorá dáva priestor pre tvorivosť, aktivitu
- ✓ tvorivá samostatná práca – riešenie nových úloh na základe získaných poznatkov
- ✓ kolektívna samostatná práca – žiak sa na práci zúčastňuje ako člen kolektívu, ktorý dostal úlohu
- ✓ diferencovaná samostatná práca – žiaci pracujú samostatne, ale majú rozdielne úlohy podľa individuálnych schopností, nadania a záujmov

2. *Kooperatívne vyučovanie* - vytvára priestor na dialóg medzi žiakmi, medzi žiakmi a učiteľom, rozvíja ich komunikačné zručnosti. Žiaci pracujú v malých skupinkách, vykonávajú rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

3. *Didaktické hry* – využívanie pri utvrdzovaní učiva a nových poznatkov, sú zamerané na rozvoj motivácie k tvorivosti, kognitívnej zvedavosti, flexibility, transformácie, senzibility a originality.

V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Budeme poskytovať sprostredkovanie odbornej pomoci žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, a tiež ich rodičom a zamestnancom školy.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. (Napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom)

Chceme si všímať talenty v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprospeievajúcich, pre zvýšenie ich vnútornej motivácie.

Začlenenie prierezových tém do výchovno-vzdelávacej práce

Prierezové témy sú realizované ako integrálna súčasť vzdelávacieho obsahu začleneného do jednotlivých predmetov pre stupne vzdelávania. V tematických výchovno-vzdelávacích plánoch sú začlenené k príslušným témam jednotlivých predmetov pod skratkami.

PRIEREZOVÉ TÉMY
1. OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
2. VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
3. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
4. MEDIÁLNA VÝCHOVA
5. MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
6. REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA (PRIMÁRNE VZDELÁVANIE)
7. DOPRAVNÁ VÝCHOVA- VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE (PRIMÁRNE VZDELÁVANIE)
8. OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

POPIS

1. Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok).

Cieľom prierezovej témy je, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií,
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií,
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote,
- žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu,
- pestoval kvalitné medzil'udské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu.

V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je,

aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

2. *Výchova k manželstvu a rodičovstvu*

Súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma sa zameriava na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia, ako aj zabezpečiť taktný a citlivý prístup pedagóga alebo odborníka.

Cieľom prierezovej témy je, aby si žiaci:

- osvojili základné poznatky o biologických, psychických, a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin ich osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti,
- získali základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva,
- osvojili zásady bezpečného správania a porozumeli rizikám v oblasti sexuality,
- uprednostňovali základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom každodennom živote.

3. *Environmentálna výchova*

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete.

Cieľom uplatňovania prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody,
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia,
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia,
- podieľal sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia,
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primetané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

Organizačne je vhodné prierezovú tému začleniť do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém, projektov alebo urobiť kurzovou formou, napríklad zamerať sa jeden týždeň na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

4. Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Cieľom prierezovej tematiky je, aby žiaci:

- lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali,
- dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázali si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- vedeli tvoriť mediálne produkty.

5. Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunaživali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je:

- výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej

reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti,

- aby žiak rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí,
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnu výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

6. Regionálna výchova a ľudová kultúra (primárne vzdelávanie)

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine,
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, odporúčame uvedenú prierezovú tému nenásilnou formou začleniť vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod. Vhodnými sa javia najmä predmety výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova, pracovné vyučovanie, ale aj dejepis, prírodoveda, vlastiveda a geografia. V rámci školského vzdelávacieho programu môže byť obsah prierezovej témy zaradený do voliteľných vyučovacích predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis, geografia,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

výtvarné spracovanie materiálu, zborový spev, detské hudobné divadlo, literárno-dramatické divadlo a i.

7. Dopravná výchova- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (primárne vzdelávanie)

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

Túto prierezovú tému je vhodné realizovať aj ako celodenný kurz dopravnej výchovy s využitím dopravného ihriska.

8. Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov Štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. V rámci témy sa aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie,
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane,
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci,
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode,
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach,
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode

V prierezovej téme je dôležité formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

Prierezovú tému naplňa obsah:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do vzdelávacieho obsahu:

Jednotlivé témy finančnej gramotnosti sú zapracované v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch jednotlivých predmetov pod skratkami. Majú charakter prierezovej témy a prelínajú sa daným obsahom s využitím medzipredmetových vzťahov.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do Školského vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy:

1. ročník

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

Etická výchova – Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných)

2. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Prosba – želanie, Tvorba otázok – žiadosť o informáciu, Rozhovor

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100

Vlastiveda – Rodina, Obec

Prírodoveda – Zdroje vody

Etická výchova – Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov – navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie, ...)

3. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Reklama, Diskusia – názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov

Vlastiveda – Slovensko

Výtvarná výchova – Reliéf (mince)

Etická výchova – Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Diskusia, Názor

Matematika – Násobenie a delenie v obore násobilky, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Zdroje elektrickej energie, Význam elektrickej energie pre človeka

Pracovné vyučovanie – Papier a kartón, Elektrický obvod, Zdroje elektrickej energie

Výtvarná výchova – Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

Etická výchova – Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Informatická výchova – Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce), Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií)

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do Školského vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy:

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Témy finančnej gramotnosti sú začlenené do týchto predmetov:

Slovenský jazyk a literatúra

Diskusia – argument, diskusný príspevok

E-mail

Plagát, inzerát, reklama

Polemika

Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť

Vlastný názor

Poštový peňažný poukaz

Matematika

Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Počtové výkony s desatinnými číslami

Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)

Počtové výkony s celými číslami

Pravdepodobnosť, štatistika

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

Grafické znázorňovanie závislostí

Štatistika

Informatika

Informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie

Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií

Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva

Fyzika

Iné zdroje energie

Geografia

Austrália

Amerika

Afrika

Ázia

Slovensko

Občianska náuka

Moja škola

Štát a právo

Trestné právo

Ekonomický život v spoločnosti

Etická výchova

Ekonomické hodnoty a etika

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Pozitívne vzory v každodennom živote

Masmediálne vplyvy

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Vzťah k chorým, starým, postihnutým ľuďom

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

6. Učebné osnovy

6.1 Učebné osnovy pre 1. ročník

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre primárne vzdelávanie prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

9 vyučovacích hodín týždenne – 297 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu - 330 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Čítanie - šlabikárové obdobie – 15 hodín

Písanie - šlabikárové obdobie – 15 hodín

Rozprávanie - šlabikárové obdobie – 3 hodiny

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Čítanie - šlabikárové obdobie:

- žiak vie čítať slová po slabikách,
- žiak vie určovať počet slabík a hlások v slove,
- žiak vie čítať zo zatvorených slabík,
- žiak vie skladať hlásky,
- žiak vie čítať vety, určovať prvé slovo vety podľa interpunkčného znamienka.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Písanie - šlabikárové obdobie:

- žiak vie odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text,
- žiak vie prepísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text,
- žiak vie písať písmená, slabiky, slová na základe počutého.

Rozprávanie - šlabikárové obdobie:

- žiak vie vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy,
- rozprávať súvislo o danej udalosti.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre primárne vzdelávanie prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Prirodzené čísla 1-20 a 0 – 10 hodín

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 – 10 hodín

Geometria a meranie – 8 hodín

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Prirodzené čísla 1-20 a 0

Žiak vie:

- používať pojmy: pred, za ,hneď pred, hneď za, posledný, predposledný,
- vytvoriť skupinu s daným počtom prvkov,
- porovnať dve čísla a výsledok zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$,
- napísať a prečítať číslo.

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20

Žiak vie:

- sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 20 s prechodom cez základ 10,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii.

Geometria a meranie

Žiak vie:

- správne určiť polohu predmetu (hore, dole, vpravo, vľavo),
- rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary,
- rysovať priame čiary.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Žiak vie:

- rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky,
- znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny,
- orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

6.2 Učebné osnovy pre 2. ročník

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre primárne vzdelávanie prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

8 vyučovacích hodín týždenne – 264 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 330 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Jazyková a slohová zložka – 33 hodín

Čítanie a literárna výchova – spolu 33 hodín z toho:

Rozprávanie – 3 hodiny

Počúvanie – 2 hodiny

Čítanie – 28 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Jazyková a slohová zložka:

- žiak vie v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,
- žiak vie zdôvodniť pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,
- žiak vie uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach,
- žiak vie identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky,
- žiak vie uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono) a v zvukomalebných slovách (kikiriki, chi – chi),
- žiak vie správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík,
- žiak vie rozdeľovať slová na slabiky,
- žiak vie tvoriť gramaticky správne vety,
- žiak vie rozlíšiť druhy viet.

Čítanie a literárna výchova:

1. Rozprávanie:

- žiak vie porozprávať príbeh podľa série obrázkov,
- žiak vie porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu,
- žiak vie porozprávať dej rozprávky.

Čítanie a literárna výchova:

2. Počúvanie:

- žiak vie porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo,
- žiak vie porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť).

Čítanie a literárna výchova:

3. Čítanie

- žiak vie reprodukovať informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené priamo,
- žiak vie čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť,
- žiak vie vyjadriť vlastný názor na prečítaný text,
- žiak vie identifikovať veršované a neveršované literárne útvary,
- žiak vie povedať obsah prečítaného textu,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- žiak vie recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti,
- žiak vie čítať text s porozumením,
- žiak vie čítať úryvky z kníh od známych zahraničných aj slovenských autorov detskej literatúry,
- žiak vie identifikovať v básni rým, verš,
- žiak vie vymenovať postavy z prečítanej knihy.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova.

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre primárne vzdelávanie prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP.

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 – 5 hodín

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100 – 5 hodín

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100 – 15 hodín

Geometria a meranie – 5 hodín

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – 3 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10

Žiak vie:

- sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ,
- sčítať /odčítať/ čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20.

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Žiak vie:

- orientovať sa v číselnom rade,
- doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu,
- rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky,
- vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Žiak vie:

- sčítať prirodzené čísla spamäti,
- odčítať prirodzené čísla spamäti,
- vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100,
- sčítať prirodzené čísla písomne,
- odčítať prirodzené čísla písomne.

Geometria a meranie

Žiak vie:

- narysovať úsečku ak sú dané dva krajné body,
- postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka,
- odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma /s presnosťou na metre/ a výsledok merania zapísať,
- narysovať úsečku danej dĺžky /s presnosťou na centimetre/,
- identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Žiak vie:

- zozbierať, zoskupiť, zaznamenávať údaje rôznymi spôsobmi,
- vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti,
- rozhodnúť o pravdivosti /nepravdivosti/ tvrdenia.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Výchova k manželstvu a rodičovstvu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

6.3 Učebné osnovy pre 5. ročník

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 198 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Zvuková stránka jazyka a pravopis – 6 hodín

Lexikológia- 7 hodín

Morfológia- 11 hodín

Komunikácia a sloh- 9 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra v jazykovej zložke posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Zvuková stránka jazyka a pravopis:

- žiak vie správne intonovať všetky druhy viet,
- žiak vie správne dodržiavať pravidlá spodobovania na základe osvojeného učiva o znelosti spoluhlások,
- žiak vie pochopiť formálnu stránku textu a dokáže ju vyjadriť hlasovými prostriedkami.

Lexikológia:

- žiak vie vysvetliť lexikálny význam synonym a antonym v danom texte,
- žiak vie overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- žiak vie správne rozdeliť slová na konci riadka a dodržať pravidlá delenia pri slovách so slabičnou a neslabičnou predponou,

- žiak vie vysvetliť lexikálne významy jednovýznamových a viacvýznamových slov.

Morfológia:

- žiak vie v komunikačnej situácii používať osobné základné a privlastňovacie zámená,

- žiak vie v komunikačnej situácii používať základné a radové číslovky,

- žiak vie dodržiavať správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení a viet,

- žiak vie aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien a prídavných mien pri tvorbe vlastného textu,

- žiak vie posúdiť správnosť použitia slovesných časov vzhľadom na časovú postupnosť,

- žiak vie správne použiť tvar tykania a vykania.

Komunikácia a sloh:

- žiak vie vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie,

- žiak vie vytvoriť na zadanú tému súkromný list so správnou štruktúrou,

- žiak vie vytvoriť na zadanú tému SMS, e-mail,

- žiak vie rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem oznámenie a pozvánka,

- žiak vie vytvoriť na zadanú tému vizitku, plagát, reklamu a inzerát,

- žiak vie systematicky tvoriť poznámky a identifikovať konspekt, koncept a odseky,

- žiak vie vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému opis ilustrácie, obrázka.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Anglický jazyk

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Anglický jazyk schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Spolu – 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Lexika - 8

Morfológia - 7

Syntax - 5

Komunikačné situácie - 5

Rečové zručnosti - 8

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Anglický jazyk posilní kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť na úrovni A1 doplnia tieto špecifické výkony:

Žiak na konci úrovne A1 dokáže:

Lexika:

- žiak vie pozdraviť a povedať svoje meno,
- žiak vie hláskovať známe slová,
- žiak vie povedať telefónne číslo,
- žiak vie správne použiť predložky miesta.

Morfológia:

- žiak vie vyhľadať v texte potrebné informácie,
- žiak vie porozumieť jednoduchým informáciám,
- žiak vie určiť správne čas,
- žiak vie správne použiť sloveso mať.

Syntax:

- žiak vie správne použiť sloveso byť,
- žiak vie sformulovať otázku a odpoveď,
- žiak vie sformulovať kladnú, zápornú vetu a otázku v prítomnom priebehovom čase,

Komunikačné situácie a rečové zručnosti:

- žiak vie samostatne komunikovať,
- žiak vie opísať svoju krajinu,

- žiak vie samostatne prezentovať svoju prácu,
- žiak vie jednoduchým spôsobom opísať obrázok,
- žiak vie sformulovať otázku a na ňu odpovedať.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP.

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión – 8 hodín

Počtové výkony s prirodzenými číslami – 10 hodín

Geometria a meranie – 5 hodín

Súmernosť v rovine (osová a stredová) – 5 hodín

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Žiak vie:

- prečítať a zapísať prirodzené čísla,
- rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu,
- zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu,
- zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ...,
- doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi.

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Žiak vie:

- zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo,
- že čísla sa dajú sčítat' v ľubovoľnom poradí,
- že od daného čísla sa dajú čísla odčítat' v ľubovoľnom poradí,
- zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát,
- že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,
- použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie.

Geometria a meranie

Žiak vie:

- rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník,
- premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel,
- vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorcovi a obdĺžniku.

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Žiak vie:

- identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi a súmerné podľa stredu,
- pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Žiak vie:

- znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom,
- zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života,
- zistiť počet vypisovaním všetkých možností.

Použitie prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia

6.4 Učebné osnovy pre 6. ročník

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1.9.2015.

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 231 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Jazyková zložka (33 hodín):

Zvuková stránka jazyka a pravopis – 1 hodina

Lexikológia- 5 hodín

Morfológia- 15 hodín

Jazykoveda- 0 hodín

Komunikácia a sloh- 9 hodín

Syntax- 3 hodiny

Literárna zložka (33 hodín):

Ľudová slovesnosť- 4 hodiny

Poézia- 9 hodín

Rozprávanie vo veršoch i v próze- 20 hodín

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra zmení kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Jazyková zložka:

Zvuková stránka jazyka a pravopis:

- žiak vie používať priamu reč so správnou interpunkciou,
- žiak vie rozlíšiť uvádzaciu vetu.

Lexikológia:

- žiak vie správne vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov,
- žiak vie vysvetliť stylistickú funkciu neutrálnych, citovo zafarbených (expresívnych) slov v texte,
- žiak vie aplikovať vedomosti o tvorení slov v písanom texte.

Morfológia:

- žiak vie v komunikačnej situácii používať osobné základné a privlastňovacie zámená,
- žiak vie v komunikačnej situácii používať základné a radové číslovky,
- žiak vie dodržiavať správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení a viet,
- žiak vie aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien a prídavných mien pri tvorbe vlastného textu,
- žiak vie správne použiť privlastňovacie a zvieracie prídavné mená vo svojom texte,
- žiak vie posúdiť správnosť použitia slovesných časov vzhľadom na časovú postupnosť,
- žiak vie identifikovať jednoduchý a zložený slovesný tvar sloviess v texte,
- žiak vie správne použiť tvar tykania a vykiania,
- žiak vie používať správne tvary prísloviess,
- žiak pozná funkciu citosloviess.

Komunikácia a sloh:

- žiak vie vysvetliť pojem dialóg a zapojiť sa doň,
- žiak vie vymenovať rozdiely medzi statickým a dynamickým opisom,
- žiak vie porovnať a odlišiť vonkajšiu a vnútornú, priamu a nepriamu charakteristiku osoby,
- žiak vie po krátkej príprave vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči,
- žiak vie aplikovať vedomosti o formálnej úprave počas tvorby projektu.

Syntax:

- žiak vie s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné vety s rôznou modalitou,
- žiak vie pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať základné vetné členy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Literárna zložka

Ludová slovesnosť:

- žiak vie zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota,
- žiak vie s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví,
- žiak vie zreprodukovať obsah anekdoty.

Poézia:

- žiak vie vysvetliť pojem verš, strofa, rým, metafora, populárna pieseň, evergreen, balada,
- žiak vie v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združený rým,
- žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý text so znakmi balady.

Rozprávanie vo veršoch i v próze:

- žiak vie s pomocou učiteľa identifikovať mravné ponaučenie v bájke,
- žiak vie s pomocou učiteľa vyhládať a určiť hlavné a vedľajšie postavy v báji,
- žiak vie v texte rozpoznať ja- rozprávanie a on- rozprávanie,
- žiak vie s pomocou učiteľa nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte,
- žiak vie s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície- zápletku,
- žiak vie rozlíšiť prozaický text od dramatického textu,
- žiak vie identifikovať literárne postavy v divadelnej hre a subjektívne zhodnotiť ich konanie.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Enviromentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 198 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Počtové operácie s prirodzenými číslami, deliteľnosť – 13 hodín

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami – 8 hodín

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami – 21 hodín

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov – 10 hodín

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu – 8 hodín

Kombinatorika v kontextových úlohách – 6 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Matematika

zmení kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Počtové operácie s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Žiak vie:

- riešiť slovné úlohy v obore prirodzených čísel,
- využiť navzájom opačné operácie pri riešení úloh,
- rozhodnúť o správnom poradí počtových operácií pri riešení úloh, vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií,
- určiť násobky a delitele (aj všetky delitele) prirodzeného čísla, zistiť, či je číslo deliteľné 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100,
- rozoznať zložené číslo a prvočíslo.

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Žiak vie:

- rozpoznať a pomenovať základné geometrické útvary, odmerať dĺžku úsečky, premeniť jednotky dĺžky, rýsovať podľa návodu,
- určiť uhol ako časť roviny, pomenovať uhol, jeho vrchol a ramená aj pomocou písmen gréckej abecedy,
- použiť uhlomer pri rýsovaní uhla, narysovať uhol danej veľkosti,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- použiť uhlomer pri meraní veľkosti uhla, odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, primerane,
- sčítať a odčítať veľkosti uhlov v stupňoch, odmerať a sčítať veľkosti vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka,
- zostrojiť os uhla pomocou uhlomera a kružidlom,
- porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky,
- rozlíšiť vrcholové a susedné uhly,
- vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu,
- využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Žiak vie:

- uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,
- prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,
- správne zobrazit' desatinné číslo na číselnej osi,
- zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,
- zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciný, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,
- použiť komutatívnosť a asociatívnosť pri sčítaní desatinných čísel,
- sčítať a odčítať desatinné čísla spamäti, písomne alebo na kalkulačke,
- vynásobiť a vydeliť kladné desatinné číslo mocninami čísla 10,
- využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,
- sčítať, odčítať, násobiť a deliť desatinné a prirodzené čísla spamäti, písomne a na kalkulačke, riešiť slovné úlohy s využitím desatinných čísel,
- vypočítať aritmetický priemer.

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Žiak vie:

- rozlíšiť základné prvky trojuholníka, odmerať veľkosť uhla, využiť vlastnosti vrcholových a susedných uhlov, vypočítať veľkosť tretieho uhla trojuholníka, určiť dvojice zhodných útvarov, rysovať podľa postupu,
- poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti, určiť s využitím trojuholníkovej nerovnosti kedy môžu byť dané úsečky stranami trojuholníka,
- zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhľom, tupouhľom a pravouhľom) a ich priesečník,
- opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník na základe veľkostí strán trojuholníka,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov, narysovať trojuholník s využitím konštrukcie sss, sus, usu,
- poznať vlastnosti rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka,
- presne a čisto narysovať rovnostranný trojuholník a pravidelný šesťuholník.

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Žiak vie:

- poznať základné prvky štvorca, obdĺžnika, trojuholníka, premieňať jednotky dĺžky,
- určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,
- premeniť základné jednotky obsahu s využitím vlastností desatinných čísel, spoznať jednotky obsahu ha, a, km²,
- vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,
- vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika.

Kombinatorika v kontextových úlohách

Žiak vie:

- roztriediť prvky podľa daných vlastností, systematicky usporiadať malý počet prvkov,
- systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu,
- z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov,
- pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania,
- zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy.

Použité prierezové témy: Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

7. Učebný plán

Rámcový učebný plán												
pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským												
Štátny vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Spolu	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
	Spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

<p style="text-align: center;">Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským <i>Školský vzdelávací program – doplnenie voliteľných(disponibilných) hodín</i></p>												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Spolu	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	1	2	1	1	5	1	2	1		1	5
	anglický jazyk						1				1	2
	ruský jazyk								2	2	2	6
	práca s textom								2	2	2	6
Matematika a práca s informáciami	matematika	1	1	1		3	1	2	1	1	1	6
	informatika											
Človek a príroda	prvouka											
	prírodoveda											
	fyzika											
	chémia											
	biológia											
Človek a spoločnosť	vlastiveda											
	dejepis											
	geografia											
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova											
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
	Spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

Rámcový učebný plán												
Školský vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Spolu	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	10	10	8	8	36	6	7	5	5	6	29
	anglický jazyk			3	3	6	4	3	3	3	4	17
	ruský jazyk								2	2	2	6
	práca s textom								2	2	2	6
Matematika a práca s informáciami	matematika	5	5	5	4	19	5	6	5	5	6	27
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
	Spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

Poznámky:

1. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch ustanovujú učebné plány Školského vzdelávacieho programu.
2. Podľa § 19 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov škola poskytuje vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník sú vypracované podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne a pre primárne vzdelávanie.
3. Vzhľadom na priestorové možnosti školy sa trieda delí na skupiny v predmetoch informatika, anglický jazyk, ruský jazyk, biológia a telesná a športová výchova. Delenie sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č.320/2008 Z.z. o základnej škole v znení neskorších predpisov
4. Vyučovacia jednotka má 45 minút v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
5. Voliteľné hodiny, uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, sme prideliť povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém a novému predmetu. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.
6. Vo vyučovacom predmete technika na 2. stupni ZŠ sa vzdelávací štandard člení na dva tematické celky: Technika, v ktorom je vzdelávací štandard rozdelený na ročníky a Ekonomika domácnosti, kde je vzdelávací štandard uvedený na celý stupeň
Škola odučí z tematického okruhu Technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu Ekonomika domácnosti.
7. Škola na konci 6. ročníka ponúkne žiakom možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk (Ruský jazyk) od 7. ročníka z rámca voliteľných hodín preukázateľným spôsobom. Druhý cudzí jazyk (Ruský jazyk) sa bude vyučovať pri minimálnom počte žiakov 12. Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

V prípade, ak nebude u žiakov záujem o vyučovanie druhého cudzieho jazyka
– alternatíva predmetu Práca s textom.

8. Vyučovací jazyk

Vyučovací jazyk: štátny jazyk – slovenský jazyk

9. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Základné vzdelanie sa člení na:

- a) primárne vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy alebo ktoré získa žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,*
- b) nižšie stredné vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.*

10. Personálne zabezpečenie

Na škole pracujú pedagogickí zamestnanci, vrátane asistentov učiteľa, nepedagogickí zamestnanci – tajomníčka, ekonómka, referentka PAM, školník, údržbár, upratovačky.

V štruktúre kariérových pozícií je určený výchovný poradca, koordinátor prevencie, koordinátor environmentálnej výchovy, vedúce MZ pre 1. stupeň školy a pre špeciálne triedy, vedúce predmetových komisií na 2. stupni školy, výchovný poradca a dve zástupkyne riaditeľa školy.

Spoločne sa usilujeme o to, aby učiteľ našej školy spĺňal tieto požiadavky:

- učiteľ je hlavným sprostredkovateľom systematicky upravených poznatkov z najrôznejších vedných odborov v škole a zároveň popri rodičoch ďalším hlavným činiteľom pri výchove,
- učiteľ je jeden zo základných činiteľov vzdelávacieho procesu, profesionálne kvalifikovaný pedagogický zamestnanec, ktorý je spoluzodpovedný za prípravu, riadenie, organizáciu a výsledky tohto procesu,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

učiteľ je osoba, ktorej profesionálna aktivita zahŕňa odovzdávanie vedomostí, postojov a zručností, ktoré sú špecifikované vo formálnych kurikulárnych programoch pre žiakov.

Láska k deťom bez podmienok a úľav.

Autorita bez vynucovania.

Pedagogický takt nielen ako zmysel pre mieru či zdvorilosť.

Empatia bez straty výchovného cieľa.

Kongruencia bez profesionálnych ústupkov.

Altruizmus bez pocitu sebaobetovania a sebaľútosti.

Výchova, ako sociálny jav, je determinovaná sociálnym prostredím, celkovou úrovňou spoločnosti, ovplyvnenou konkrétnym miestom a historickým stupňom vývoja. Vychovávateľ by mal vedieť, že výchovná činnosť je podmienená biologickými, psychologickými a sociologickými zákonitosťami individuálneho a skupinového vývoja ľudí. V skutočnosti sa tohto procesu zúčastňuje nielen racionalita, ale aj aktéri, ktorí sú len ľudia determinovaní emocionálne, psychicky, sociálne.

Dobry učiteľ a vychovávateľ by mal preto rešpektovať tieto vplyvy a pedagogicky ich využiť k pozitívnym výsledkom. A o to sa naša škola usiluje. Zvlášť pri edukácii žiakov z MRK.

Je praxou overené, že práve city a zmysly hrajú u žiakov z MRK veľkú úlohu, ovplyvňujú ich konanie viac ako racionálne rozhodovanie.

Pri výchove našich žiakov učiteľ kladie dôraz na rozvíjanie ich národnej identity v harmonickom súlade s výchovou k porozumeniu iných ľudí. Učiteľ, ktorý sám spoznáva rómsku kultúru a jej vzorce správania, dokáže usmerňovať vzájomnú komunikáciu a spoluprácu. Ako výchovný vzor ich učí spoznávať a tolerovať svoj odlišný pôvod. Okrem kvalifikačných požiadaviek na odbornú a pedagogickú spôsobilosť, mal by mať schopnosť autonómneho konania, musí byť osobnostne bezproblémový, nekonfliktný typ.

Každý učiteľ by mal spĺňať aj určité osobnostné predpoklady potrebné pre výkon tohto povolania.

Nemá mať predsudky, ale má realisticky vnímať svet dieťaťa. Týmto sa rozvíja a ako človek rastie. Súčasťou osobnosti učiteľa je aj kladný vzťah a láska k deťom. Práca učiteľa je v súlade s humánnymi cieľmi školy a predovšetkým je jeho povinnosťou, ktorá vyplýva zo schopnosti pomôcť dieťaťu budovať pozitívne vzťahy k sebe samému, k ľuďom a k svetu.

11. Materiálno-technické a priestorové podmienky

Škola má v rámci hlavného areálu k dispozícii dva pavilóny A a B, pavilón C bude využívať až po jeho rekonštrukcii. V budove miestnej materskej školy má elokované dve učebne, v ktorých prebieha v popoludňajších hodinách aj pravidelná výchovná činnosť ŠKD. Okrem bežných učební má škola zriadenú počítačovú učebňu v pavilóne A, v rámci edukačného procesu využíva aj viacúčelové multifunkčné ihrisko, zelenú telocvičňu a Eko učebňu.

Tieto podmienky však neumožňujú plne realizovať učebné osnovy a učebné plány, preto vyučovanie v mnohých, predovšetkým v prírodovedných všeobecno-vzdelávacích predmetoch na 2. stupni, prebieha alternatívne.

Vybavenie kabinetov 1. stupňa je vcelku postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Škola nemá zabezpečený bezbariérový prístup, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú však postačujúce.

Škole chýba telocvičňa, školská jedáleň, odborné učebne i bežné učebne na výchovno - vzdelávací proces v jednozmennej prevádzke.

Vedenie školy v spolupráci so zriaďovateľom vyvíja maximálne úsilie o dofinancovanie všetkých chýbajúcich komponentov prostredníctvom finančných prostriedkov zriaďovateľa, iných dotácií, eurofondov a z vlastných zdrojov, čím postupne prekonáva situáciu z etablovania sa z malotriednej na plneorganizovanú školu bez finančnej podpory a pomoci štátu v 90 - tých rokoch.

Pre zamestnancov školy slúžia na prípravu na vyučovanie a relax zborovne v oboch pavilónoch školy, sociálna miestnosť pre pedagogických zamestnancov, kuchynka – stravovacia miestnosť pre zamestnancov školy, osobitne priestory pre vedenie školy a potrebných nepedagogických pracovníkov s príslušným vybavením (miestnosť riaditeľa, zástupcov, tajomníčky školy, zamestnancov na úseku ekonomiky a PAM, kabinet výchovného poradcu) s náležitým zariadením a vybavením,

V priestoroch školy sú zriadené kabinety pre uloženie učebných pomôcok, priestory pre hygienu, vrátane WC žiakov a žiačky, zamestnancov vrátane sprchy a ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

Učebnice, didaktické pomôcky, informačná a komunikačná technika, doplnková literatúra sú tiež materiálno-technickými pomôckami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

Škola ako životný priestor

Vyučovanie a jeho výsledky sú podmienené vzájomnou interakciou viacerých vnútorných a vonkajších podmienok. Sú to vzťahy medzi zložkami prostredia a osobnosťou žiaka. Delíme ich na vonkajšie a vnútorné.

K vonkajším podmienkam, ktoré tvoria základ životného priestoru školy patria :

1. učivo, osobnosť učiteľa - jeho odbornosť, štýl riadenia, metódy práce
2. prostredie školy, jeho materiálne vybavenie - didaktické prostriedky, hygiena prostredia, zariadenie interiérov i exteriéru školy, optimalizácia pracovného prostredia
3. klimatické a prírodné podmienky, lokalita
4. sociálne podmienky.

Pri prekonávaní problémov počítačovej edukácie predovšetkým u žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia zohráva dôležitú úlohu názorné vyučovanie s využitím vhodných učebných pomôcok, pretože názornosť robí vyučovanie efektívnejším, zaujímavejším a prítazlivejším. Pomáha rýchlejšie a s menšou námahou dosahovať dobré výsledky práce.

Týmto žiaka dôsledne pripravujeme na reálny život, rozvíjame jeho logickú pamäť. Kým verbálnym vyučovaním sa rozvíja predovšetkým slovo-logická pamäť, používaním učebných pomôcok sa rozvíja najmä názorná pamäť. Žiaci si zapamätajú konkrétnu náplň slov, ktoré sa viažu na konkrétne predmety. Dobrá priestorová predstavivosť je úzko spätá aj so životnou úspešnosťou. Preto naši tvoriví a vynaliezaví učitelia nedostatok vhodných učebných pomôcok kompenzujú ich vlastnou tvorbou. Ak sú na vyučovacej hodine dostatočne a správne využité, dostaví sa vysoký účinok.

Vnútorné podmienky:

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi, pedagógmi navzájom, prostredím školy a jej sociálnymi partnermi.

Pri žiakoch so zdravotným znevýhodnením- ľahký stupeň postihnutia:

- učebne (triedy) vybavené nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania,
- učebňa pre informatickú výchovu vybavená počítačmi s príslušným programovým vybavením,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory pre uloženie pomôcok,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- knižnica pre žiakov a učiteľov,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové útvary a voľnočasové aktivity)
- priestory pre hromadné stretávanie sa žiakov celej školy alebo tried, učiteľov a rodičov,
- priestory pre vedenie školy a potrebných nepedagogických pracovníkov (miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára, výchovného poradcu, školského psychológa a pod.), so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom,
- miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív,
- miesto pre odkladanie odevov a obuvi,
- spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC, žiakov a žiačky, učiteľov a učiteľky vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky,
- ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

Pri žiakoch so stredným stupňom mentálneho postihnutia:

Škola nemá zabezpečený bezbariérový prístup, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia sú však postačujúce.

12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočnenie ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem – zodpovedajúca svetelnosť, teplota, nehlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
------------------------------	--------------------------------------	----------

Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov). Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v okolí a výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a častí využívaných priestorov a pravidelná bezpečnostná kontrola.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci tvorí v našej organizácii celok, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou jej riadenia a činnosti. Všetky právne predpisy, organizačné opatrenia, technické opatrenia, zdravotnícke a sociálne opatrenia sú zamerané na vytváranie pracovných podmienok zaisťujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, zachovanie zdravia a pracovnej schopnosti žiakov i zamestnancov.

Písomnú dokumentáciu a poradenskú činnosť v oblasti BOZP zabezpečujeme osobou s odbornou spôsobilosťou: autorizovaný bezpečnostný technik.

Vedenie školy sa snaží vytvárať stav takých pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie sa zabezpečujú aj cez poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

Pri žiakoch so zdravotným znevýhodnením- ľahký stupeň postihnutia:

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút, s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami,

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje podľa § 2 ods. 24 vyhlášky č. 322/2008 Z. z.

- 1) pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- 2) pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,
- 3) pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),

priestor pre ošetrovanie úrazu a ku krátkodobému pobytu zraneného, resp. chorého žiaka, výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,

lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,

zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,

dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Pri žiakoch so stredným stupňom mentálneho postihnutia:

Vhodná štruktúra pracovného a odpočinkového režimu žiakov a učiteľov, s dostatkom relaxácie a aktívneho pohybu,

vhodný režim vyučovania s ohľadom na hygienu učenia a vek žiakov,

vhodný stravovací a pitný režim (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov),

zdravé prostredie tried a ostatných priestorov školy – podľa platných noriem (svetlo, teplo, bezhlučnosť, čistota, vetranie, veľkosť sedacieho a pracovného nábytku, hygienické vybavenie priestorov),

dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole, jej okolí, ochrana žiakov pred úrazmi,

vhodne upravené priestory školy pre bezpečný pohyb žiakov,

výrazne označené všetkých nebezpečných predmetov a využívaných predmetov, pravidelná kontrola zariadenia z hľadiska ich bezpečnosti,

dostupnosť prostriedkov prvej pomoci (lekárnička), kontakt na lekára a iné špeciálne služby, praktická schopnosť pedagóga poskytnúť prvú pomoc.

13. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Hodnotenie chápeme ako proces poznávania a posudzovania žiaka, jeho vedomostnej úrovne, pracovnej a učebnej činnosti, jej prejavov a výsledkov.

Ako súčasť vyučovania by hodnotenie malo napomáhať rozvoju a sebarozvoju žiakov. Podmienkou toho, aby sa žiak mohol rozvíjať sám, je potrebné sebazpoznanie a sebahodnotenie vlastných možností a schopností. Hodnotenie v určitej súvislosti môže byť aj pri častých nedostatočných výsledkoch väčšiny žiakov taktiež prejavom nevhodnosti vyžívaných metód, zásad a iných nevhodných činiteľov pri realizácii edukačného procesu.

Hodnotenie žiaka má pre jeho osobnostný progres zásadný význam, pretože spolu s ďalšími činiteľmi ovplyvňuje obraz o ňom samotnom, napomáha mu v napredovaní a formuje jeho charakter.

Vzhľadom na uvedené poznatky mnohých pedagógov je nevyhnutné, aby učiteľ k tejto činnosti pristupoval s plnou zodpovednosťou.

Každá chyba v hodnotení žiaka môže spôsobiť v jeho ďalšom vzťahu k učiteľovi, škole i okoliu taký zásadný význam, ktorý musí mať za následok zvyšovanie pozornosti zo strany pedagogickej verejnosti.

Pokiaľ za prvoradý význam vzdelávania a výchovy označíme rozvoj osobnosti žiaka, tak za prvoradý význam hodnotenia žiaka musíme považovať učenie sa hodnotiť objektívne seba samého.

Je všeobecne platné, že učiteľ ovplyvňuje celkovú klímu každej, (aj keď alternatívnej) vyučovacej jednotky, či už svojimi osobnostnými vlastnosťami, alebo svojim prístupom k žiakom, ako k objektom svojho pôsobenia. Nesmieme zabúdať na to, že učiteľ môže badateľne poškodiť rozvoju osobnosti žiaka vlastným negatívnym postojom, či inými nesprávnymi a nevhodnými skutočnosťami.

V procese hodnotenia, diagnostiky a skúšania pôsobia na žiakov mnohé vonkajšie i vnútorné podmienky tohto procesu, no učiteľova otvorenosť, priamosť, čestnosť, jeho city a temperament prejavujúce sa sebaovládaním, trpezlivosťou, pokojom a rozvahou, jeho

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

objektívnosť, empatia a zmysel pre spravodlivosť sú atribúty nevyhnutne potrebné k sebaaprezentácii žiaka a jeho vedomostí, zručností, či návykov.

Akékoľvek narušenie atmosféry v uvádzanej fáze edukácie učiteľovou náladovosťou, namosúrenosťou, nedôslednosťou, odmeranosťou, neobjektívnosťou i ďalšími zápornými charakterovými, či pracovnými vlastnosťami, v konečnom dôsledku narúša priebeh a negatívne ovplyvňuje hodnotenie žiaka.

Správanie učiteľa k žiakom na našej škole bude determinovať proces hodnotenia i jeho výsledky tak, aby bolo pedagogicky taktne a pozitívne - učiteľ rešpektuje osobnosť žiaka, neuráža ho, neponižuje, nezosmiešňuje. Pozná individuálne rozdiely a schopnosti žiaka, neprejavuje osobitné sympatie a antipatie, berie ohľad na žiakov psychický i telesný stav.

Pre profesionálnu činnosť učiteľa a jeho správne pedagogické rozhodovanie sú potrebné dôkladné informácie o dieťati, o rodine, v ktorej žije a poznanie sociálnych vzťahov v triede. Niekedy sú informácie na hranici, ba až za hranicou práva jedinca na ochranu informácií. Táto línia je veľmi jemná, citlivá a často je len v rukách učiteľa, či zostanú zachované etické normy pri využívaní poznatkov o deťoch. To znamená, že informácie o deťoch nesmú byť zneužívané proti nemu, ani proti jeho rodine. Nesmú byť zneužitú na úkor jeho sociálnych vzťahov v triede. Je neprípustné, aby postavenie žiaka, resp. jeho rodičov bolo zneužívané na osobný prospech učiteľa, samého žiaka, ale ani na jeho neprospech.

Hodnotenie je subjektívna činnosť, pri ktorom hlavný mechanizmus spočíva v tom, že subjekt hodnotenia prisudzuje hodnotu objektu. Učiteľ si vytvára vlastné normy ponímania žiaka podmienené predchádzajúcou skúsenosťou alebo preferenciami o žiakovi. Hodnota, ktorú objektu prisúdi, by však nemala byť ovplyvnená chybami psychologickkej povahy, akými môžu byť :

- haló efekt - chyba prvého dojmu a vytvárania predčasných záverov;
- sympatie a antipatie - sklon pripisovať sympatickým osobám pozitívne vlastnosti viac než tým, ktoré nám nie sú sympatické;
- neschopnosť empatie - neschopnosť vcítania sa do situácie žiaka;
- rigidita myslenia - neochota zmeniť zaužívaný názor, prihliadanie k zlepšeniu výkonov slabších, resp. k zhoršeniu úspešných žiakov;
- vplyv povahy učiteľa - vplyv jeho nálad, únavy, choroby a pod.

Diagnostická fáza edukačného procesu si vyžaduje vysokú profesionalitu a pedagogické majstrovstvo s humanistickým prístupom k výchove a vzdelávaniu v takej miere, aby sa žiaci zbavili strachu z chýb a zlyhaní, ktoré sú súčasťou každej ľudskej činnosti. Preto musí učiteľ

pamätať na hľadanie ciest ich odstraňovania, analyzovania a prevencie. Učiteľ si musí uvedomiť, že popri vhodnej verbálnej komunikácii hrá významnú úlohu aj neverbálna komunikácia - súhlasný úsmev, pohľadenie, povzbudzujúce gestá a pod.

Je nevhodné, aby učiteľ v procese priamej - osobnej diagnostiky posudzoval žiakov podľa momentálnej nálady, bol ovplyvnený osobnými problémami, vyslovoval závery na základe jednej odpovede, nepresvedčil sa, či žiak zadaniu otázky (úlohy) rozumie, neprihliadal na individualitu žiaka, bol pod vplyvom sympatií, predsudkov, bral do úvahy celkový prospech žiaka v ostatných predmetoch, či dokonca prihliadal na spoločenské postavenie rodičov a celkové sociálne pomery v rodine žiaka.

Z hľadiska žiaka má hodnotenie tri základné funkcie

- o poznávaciu a sebapoznávaciu,
- o motivačno - aktivačnú,
- o autoregulačnú.

Pri týchto funkciách je žiak informovaný o kvalite svojich výkonov, úrovni svojich schopností a o svojom postavení v rámci triedneho kolektívu. Pod vplyvom hodnotenia sa žiak postupne mení a vytvára si svoj vlastný systém hodnôt, zameriava svoj záujem a činnosť určitým smerom, hodnotenie má vplyv na jeho aspirácie.

V tomto procese zohrávajú dôležitú úlohu zásady celkového hodnotenia :

1. Individuálny prístup - mať na zreteli pomer medzi schopnosťami a výkonmi žiaka, brať do úvahy jeho pokrok, cestu prekonaných prekážok, úsilie žiaka, neporovnávať žiakov medzi sebou, nevytvárať v kolektíve nezdravú súťaživosť.
2. Otvorenosť hodnotenia - byť v hodnotení flexibilný, dokázať hodnotenie zmeniť na základe zmeny podmienok procesu učenia, hodnotiť vždy činnosť a nie osobu, nebrať ohľad na pevné schémy, v hodnotení byť formatívny a neodsudzovať.
3. Pozitívna orientácia - zadávať úlohy vždy špecificky, aby každé dieťa mohlo prežiť vlastný úspech, nebyť v hodnotení falošný, neskresľovať, ale v činnosti žiaka vždy nájsť to, čo skutočne možno pochváliť, vždy najprv oceniť až potom poukázať na chyby, ale s dôverou a povzbudivo.
4. Komplexnosť - hodnotiť celistvo so zameraním na celú osobnosť, hodnotiť poznatky, ale aj postoje a schopnosti, nazerať na konatívnu i emocionálnu stránku osobnosti, hodnotiť sústavne od priebežného až po záverečné hodnotenie, využívať rôznorodé metódy a formy hodnotenia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

5. Tendencie k sebahodnoteniu a aktívny podiel žiaka na hodnotení - umožniť žiakovi spoluprácu kritérií hodnotenia, ponechať možnosť žiakom vyjadriť sa k práci iných, ale predovšetkým k sebe samému, čo umožní učiteľovi poznať sebapoňatie žiaka.

6. Objektivizácia hodnotenia - obmedziť pôsobenie subjektívnych vplyvov učiteľa na základe korigovania vlastných preferencií, očakávaní a chýb hodnotenia, nezovšeobecňovať, ale hodnotenie operacionalizovať.

Na hodnotenie žiaka má veľký vplyv to, ako sa učiteľ stavia k chybám žiaka. t.j. k akýmkoľvek odchýlkam vo výkonoch žiaka od požadovaných noriem. Výrazná orientácia na chyby žiaka vedie k negatívnemu ovplyvneniu jeho koncentrácie na proces učenia sa, pretože žiak sa začne viac sústreďovať na jeho výsledok a prípadný trestný dopad za chyby. Žiaka musíme naučiť, že chyby patria k životu a robí ich každý (dospelých nevynímajúc) a v každej ľudskej činnosti.

Správne využívanie diagnostických metód má veľký motivačný vplyv na žiakov, na ich vzťah k škole a k učiteľovi. Najčastejšie sa zdôrazňuje, že klasickými diagnostickými metódami = skúšaním, učiteľ zisťuje úroveň vedomostí žiakov, pričom sa zameriava na kvantitu vedomostí - koľko učiva žiak ovláda, kvalitu vedomostí - ovládanie podstaty a pochopenie učiva a praktické využitie vedomostí - aplikácia učiva v praktickom živote.

Pri skúšaní sa využíva rozhovor alebo samostatný ústny či písomný prejav žiaka.

- Pri rozhovore je dôležité, aby učiteľ dbal na správne vedenie rozhovoru, otázky kládol jasne, logicky jednoznačne a správne zo stylistickej stránky. Vychádzajúc z povahy učiva majú učiteľove otázky smerovať k reprodukcii obsahu, k porovnávaniu údajov, konštatovaniu faktov, zisťovaniu príčin a pod.
- Pri samostatnom ústnom prejave žiak súvisle hovorí to, čo sa naučil a učiteľ môže posúdiť úroveň jeho poznatkov, jeho myslenie, pochopenie a sprítomnenie obsahu s praxou.
- Pri samostatných písomných prejavoch sa predpokladá objektívnejšie posúdenie schopností žiakov. V niektorých predmetoch toto skúšanie zohráva významnú úlohu (matematika, materinský jazyk), v iných je už problematickejšie a využívajú sa len okrajovo na doplnenie hodnotiaceho pohľadu pre učiteľa.

Ústne aj písomné skúšanie má svoje výhody aj nevýhody, preto je potrebné ho striedať. Výhodou ústneho skúšania je okamžitá reakcia učiteľa aj žiakov na vyjadrenie skúšaného, je tu možnosť jeho usmernenia, upozornenia a pod. Nevýhodou je časová náročnosť,

nezamestnanie a neaktivita ostatných žiakov a tiež psychologické aspekty, ku ktorým môže patriť tréma, strach a napätie skúšaného žiaka.

Prednosti písomného skúšania spočívajú v tom, že zabezpečuje rovnaké podmienky pre všetkých žiakov, je objektívnejšie z pohľadu preukázateľnosti a je časovo menej náročné. Nevýhodou je, že učiteľ tu nemôže korigovať čiastkové chyby, ktoré môžu viesť k celkovo nesprávnemu výsledku a proces myslenia žiaka učiteľ vidí iba sprostredkovane. Je tiež možné, že mnohí žiaci iba odhadne, tipuje výsledok a odpovedá často len schematicky.

Najčastejšie používanou metódou v diagnostickej fáze výchovnovzdelávacieho procesu je ústne skúšanie, ktoré môže mať rôzne podoby a funkcie priebežnej kontroly, orientačného alebo záverečného skúšania. Z pohľadu žiaka je priaznivejšie orientačné skúšanie, nakoľko prebieha v pokojnejšej atmosfére, žiaci nepodliehajú strachu z hodnotenia známku a celkovej tréme, na rozdiel od prospechového a záverečného skúšania, ktoré je vždy spojené s klasifikáciou, ak sa táto používa namiesto slovného hodnotenia.

Najdôležitejšie je, aby skúšanie bolo zabezpečené vhodným a racionálnym spôsobom, za účelom overovania výsledkov vzdelávania.

Kontrolné metódy žiakov:

1. bežná kontrola – cieľom je zistiť stupeň pochopenia vysvetleného učiva na vyučovacej hodine
2. tematická kontrola – cieľom je upevnenie a systematizácia vedomostí po prebratí tematického celku
3. výsledná kontrola – zisťuje orientáciu žiaka v obsahu učebného predmetu a schopnosť aplikácie poznatkov.

Vo výchovno – vzdelávacom procese všeobecne sa uplatňujú nasledovné druhy skúšok:

- Ústne skúšky

umožňujú súvisle, logicky vo vlastnom členení prejavit' žiakove vedomosti, posúdiť hĺbku a šírku osvojených vedomostí, ovládanie odbornej terminológie, úroveň vyjadrovania umožňujú žiaka lepšie poznať a výchovne naň pôsobiť

- Písomné skúšky

umožňujú presnejšie sledovať vedomostný rast žiakov, zabezpečujú aktivitu pri skúšaní a používajú sa v jednotlivých fázach vyučovania.

- Priebežné skúšky

umožňujú overovanie správnej organizácie použitia prostriedkov, pozornosti a zapájania do poznávacieho procesu, v matematike je možné tieto skúšky praktizovať aj ako matematické rozcvičky.

Druhy skúšok uplatňovaných na našej škole:

Diagnostické metódy a ich využívanie patria k najcitlivejším oblastiam celého vyučovacieho procesu, preto je tu namieste hovoriť o pedagogickom majstrovstve a take.

Žiaci na skúšanie, hodnotenie a klasifikáciu vždy reagujú citlivo, preto je potrebné s týmito metódami pracovať zodpovedne.

Vo výchovnovzdelávacom procese budeme najčastejšie uplatňovať klasické didaktické diagnostické metódy, medzi ktoré patria:

- ústne skúšky - môžu mať orientačný alebo záverečný charakter;
- písomné skúšky - patria sem diktáty, rôzne písomné práce, domáce úlohy;
- praktické skúšanie - využíva sa v predmetoch pracovného zamerania, telesnej výchovy, ale aj v prírodovedných predmetoch;
- didaktické testy - presné písomné skúšanie s voľbou odpovede, doplnením odpovede, voľbou kladnej alebo zápornej odpovede, odpoveďou protikladu, odpoveďou po prečítaní textu, odpoveďou príbuznosti, testom pozornosti, testom na zistenie poučiek, pravidiel atď., zoradovaním odpovedí, grafickým testom;
- výkonové skúšky - je to relatívne samostatná skupina metód hodnotenia čítaného textu, písomného prejavu, obrazov, pracovnej aktivity, súvislého prejavu, tvorivého prístupu a pod.

Na základe uvedeného stručného opisu je zjavné, že skúšanie žiakov nie je len zisťovanie toho čo žiaci ovládajú alebo neovládajú, ale súčasne s tým i ďalšie dotváranie vedomostí, no predovšetkým výchovné pôsobenie na žiakov, ktoré by malo dostať v edukačnom procese prednosť pred vzdelávaním.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Pri hodnotení výsledkov žiakov budeme vychádzať z platných aktuálnych Metodických pokynov na hodnotenie a z rozhodnutia riaditeľa školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Pri hodnotení žiakov v bežných triedach uplatňujeme platné Metodické pokyny na hodnotenie žiakov základnej školy schválené MŠVVaŠ. V nultom ročníku uplatňujeme slovné hodnotenie ako jednu z foriem hodnotenia, ktorého výsledky sa v jednotlivých predmetoch vyjadrujú slovné štyrmi stupňami. V 1. – 9. ročníku uplatňujeme klasifikáciu ako jednu z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. V súlade s § 55 ods.2 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov žiakov neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo absolvoval/a, neabsolvoval/a v týchto vyučovacích predmetoch: **primárne vzdelávanie** - hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, etická výchova, náboženská výchova, **nižšie stredné vzdelávanie** - výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, technika, etická výchova, náboženská výchova.

V špeciálnych triedach uplatňujeme platné Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu prospachu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. V 1. – 9. ročníku uplatňujeme klasifikáciu ako jednu z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. V súlade s § 55 ods.2 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo absolvoval/a, neabsolvoval/a v týchto vyučovacích predmetoch: hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, etická výchova, náboženská výchova a informatika v 5.ročníku, **žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo absolvoval/a, neabsolvoval/a v týchto vyučovacích predmetoch: hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, etická výchova, náboženská výchova, pracovné vyučovanie a informatika.

14. Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na :

- Pozorovaní
- Hospitáciách
- Rozhovore
- Výsledkoch žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy, úspešnosť externých testovaní, správanie žiakov a pod.)
- Sledovaní pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotení výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotení pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy
- Vzájomnom hodnotení učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Vyhodnocovanie plnenia činností zadaných nad rámec pracovných úloh – Individuálny plán učiteľa
- Hodnotení učiteľov žiakmi – v závere školského roka anketa

Jedenkrát ročne sú tieto poznatky zhrnuté v periodickom sumatívnom hodnotení v rámci hodnotiaceho pohovoru so zamestnancom, ktorý je založený na čiastkových výsledkoch formatívnych hodnotení zameraných na minulé výkony, ale zároveň bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérový rast.

Zásady hodnotenia na Základnej škole v Bystranoch :

KTO ?

Hodnotenie zamestnancov realizuje priamy nadriadený, t. j. riaditeľ školy hodnotí svojich zástupcov a zástupcovia riaditeľa svojich priamych podriadených podľa náplne práce a miery zodpovednosti za zverený úsek činností.

KEDY ?

Hodnotenie zamestnancov podľa vyššie uvedenej legislatívy sa bude realizovať 1 krát ročne, v závere školského roka.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

PREČO ?

Hodnotenie zamestnancov je nástrojom personálneho riadenia, pretože každý zamestnávateľ potrebuje vedieť s akým ľudským potenciálom pracuje a disponuje, ako jeho zamestnanec vykonáva svoju prácu, a naopak, každý zamestnanec potrebuje vedieť, ako sa na jeho pracovný výkon zamestnávateľ díva, aké rezervy v jeho práci vidí a aké sú jeho perspektívy v rámci ďalšieho pôsobenia u zamestnávateľa. Význam hodnotenia je v získaní reálneho obrazu výkonnosti zamestnanca a miery jeho prínosu pre organizáciu, v zistení očakávaní zamestnanca a jeho osobného podielu na rozvoji a šírení dobrého mena školy.

Cieľom hodnotenia zamestnancov je rozpoznať súčasnú úroveň pracovného výkonu jednotlivých zamestnancov, ich silné a slabé stránky, osobný vzťah k práci a stotožnenosť zamestnanca s cieľmi organizácie, rozpoznať potreby v oblasti vzdelávania a rozvoja jednotlivých zamestnancov, vytvoriť podklad pre zlepšenie pracovného výkonu jednotlivých zamestnancov, pre plánovanie potencionálneho personálneho rozvoja, v zmysle následného rastu vo funkciách, pre stanovenie budúcich pracovných úloh organizácie a jej ďalšieho rozvoja, motivovať zamestnancov k zlepšeniu individuálneho pracovného výkonu, k osobnému odbornému rastu, k sebareflexii v rámci povinností, postojov, konania a jednania so zainteresovanými účastníkmi výchovno-vzdelávacieho procesu.

AKO ?

Hodnotenie sa bude prevádzať osobne s každým zamestnancom ako motivačno - hodnotiaci rozhovor so sebahodnotením zamestnanca a reflexiou hodnotiteľa v hodnotiacom dotazníku pri určených kritériách, indikátoroch hodnotenia, s vopred jasným bodovým hodnotením, následne s vytvorením písomného záznamu a hodnotiaceho hárku z pohovoru s podpismi oboch strán. Ak by bol hodnotiaci pohovor neúspešný, hodnotený a hodnotiteľ sa dohodne na novom termíne hodnotenia, na ktorý bude prizvaný ďalší zamestnanec ako nestranný pozorovateľ. Prvý hodnotiaci neúspešný hárok sa bude odkladať s farebne vyznačenými bodmi hodnotenia, ktoré boli príčinou nesúhlasu s celkovým hodnotením. V prípade ďalšej neúspešnosti, v treťom termíne, vedie hodnotiaci rozhovor riaditeľ školy ako najvyšší nadriadený.

U zamestnancov má systém kontroly a hodnotenia podporovať a rozvíjať také profesionálne konanie a správanie, plnenie pracovných úloh, aktivity kontinuálneho vzdelávania a sebazvedávania rozvíjajúceho profesijné kompetencie, ktoré budú prispievať k dosiahnutiu hodnôt, cieľov a funkcií školy.

Vedúci zamestnanec, priamy nadriadený podriadeného, hodnotí komplexom objektivizujúcich metód výsledky a kvalitu výkonu pedagogickej profesie a odbornej činnosti, mieru osvojenia a využívania profesijných kompetencií pedagogického a odborného zamestnanca jedenkrát ročne, najneskôr do konca príslušného školského roka.

Uvádzajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec hodnotí začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca priebežne a na konci adaptačného obdobia.

Hodnotenie sa realizuje formou hodnotiaceho pohovoru.

Cieľom vnútorného systému kontroly a hodnotenia na našej škole je harmonizácia aktivít výchovno-vyučovacieho procesu a zvyšovanie kvality práce jednotlivých zamestnancov, k motivácii pedagógov, aby sami sledovali a hodnotili svoj pracovný výkon a pracovné správanie a menili ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebavzdelávania, a tým zvyšovali kvalitu celej organizácie.

Vedeniu školy umožňuje prepracovaný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získať, riadiť, rozvíjať a odmeňovať tých, ktorí majú požadované spôsobilosti naplňovať ciele a výchovno-vzdelávacie programy školy a prispievajú ku kvalitnejšiemu, efektívnejšiemu a lepšiemu fungovaniu organizácie ako celku.

PRED HODNOTENÍM - MOTIVÁCIA ZAMESTNANCOV

Správne motivovaní ľudia majú svoje ciele stanovené jasne a očakávajú, že ich svojim úsilím dosiahnu. Sú teda veľkým prínosom, pretože sú zodpovední a oceňujú fakt, že ich práca je zmysluplná, potrebná a vedie k uspokojovaniu ich vlastných potrieb ako i potrieb samotnej organizácie.

Pyramída potrieb

Potreba sebarealizácie

Potreba uznania, úcty

Potreba lásky, prijatia, spolupatričnosti

Potreba bezpečia a istoty

Základné telesné, fyziologické potreby

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Jej základom je poznanie, že ľudí motivujú neuspokojené potreby, ktoré sú zoradené do pyramídy podľa ich dôležitosti. Čiže po uspokojení nižšej potreby zamestnanca ho motivuje len potreba na vyššom stupni.

Hygienické faktory

- istota zamestnania
- plat
- postavenie (medzil'udské vzťahy, kontrola)
- pracovné podmienky
- činnosť a organizácia firmy

Motivačné faktory

- osobný rast
- profesijný postup
- postavenie (úspechy, zodpovednosť)
- uznanie
- výsledky práce

Z uvedeného vyplýva, že manažéri by sa mali starať o dve nezávislé veci:

- O odstraňovanie príčin nespokojnosti
- O zaisťovanie motivácie u ľudí.

Zamestnanci sú natoľko motivovaní k práci, nakoľko očakávajú, že bude ich rôzna úroveň pracovného úsilia odmenená. Ich očakávania sú subjektívne a nimi vynakladané úsilie je úmerné dosiahnutiu výkonu, ktorý povedie k získaniu odmeny.

Existujú tu tri kľúčové prvky:

- Voľba – signalizuje slobodu jedinca vybrať si ako sa bude správať
- Očakávanie – je viera, že určité správanie bude alebo nebude úspešné
- Preferencie – sú hodnoty, ktoré osoba pripisuje rôznym výsledkom (odmenám alebo trestom)

Samotná pracovná motivácia je teda výsledkom kombinácie voľby, očakávaní a preferencií zamestnancov.

Existuje niekoľko hlavných spôsobov ako motivovať zamestnancov. Nie každý pôsobí rovnako, preto je vhodné ich kombinovať a využívať podľa aktuálnej situácie a typu ľudí.

- Motivácia prostredníctvom systému hmotných odmien

Najčastejším spôsobom ako motivovať zamestnancov je odmeňovanie prostredníctvom peňazí. Je to tak preto, lebo peniaze umožňujú ľuďom kúpiť si veci alebo služby, ktoré budú uspokojovať ich potreby rôzneho charakteru. Nato, aby mzdový systém pôsobil motivačne, musí byť čestný a spravodlivý. Taktiež musí byť založený na vynaloženom úsilí a prijatej zodpovednosti.

Namiesto peňazí možno použiť i nepeňažné odmeny. Napríklad: *dôchodkové pripoistenie, možnosť využitia služobného notebooku či mobilného telefónu na osobné účely, príspevky na dopravu, kultúru, šport či na ošatenie, vecné dary, pomoc pri starostlivosti o deti, rôzne bonusy, atď.*

- Motivácia systémom „Riadenie podľa cieľov“

Tento spôsob motivovania je založený na spolupráci manažérov a pracovníkov na spoločnom vytváraní a napĺňaní cieľov spoločnosti. Prakticky to vyzerá tak, že zamestnanci sú zapájaní do procesu plánovania. Ich diskusia o cieľoch a odhadovaných výkonoch so svojimi nadriadenými potom vyúsťuje k zlepšenej komunikácii a nálade v organizácii, čo vedie k zvýšenému úsiliu. Pravidelné hodnotenie a nové stanovovanie cieľov prispieva k zlepšeniu kontroly v podniku. Metóda predpokladá pri svojom zavádzaní nasledujúcich 5 krokov:

2. Vrcholoví manažéri schvália program
3. Manažment predbežne stanoví ciele
4. Manažéri a ich podriadení určia ciele a rozhodnú o zdrojoch
5. Kontroluje sa napredovanie
6. Hodnotia sa výsledky

Práca s motiváciou - pochvalou na škole

Splnenie úlohy a dosiahnutie cieľa dáva ľuďom pocit spokojnosti, sebarealizácie a hrdosti. A práve pochvala za dosiahnutie daného cieľa zamestnanca často silno motivuje. Na to však, aby pochvala pôsobila účinne a motivujúco, je potrebné dodržať nasledovné zásady:

- stanovíme ciele tak, aby sa dali dosiahnuť. Väčší počet čiastkových cieľov účinkuje lepšie ako jeden veľký cieľ.
- pri udelení pochvaly budeme adresní a konkrétni. Presne povieme koho a čo oceňujeme.
- pochvalu udelíme ihneď po dosiahnutí cieľa a nie neskôr, vhodné je ju i zverejniť medzi spolupracovníkmi.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

- budeme aspoň trochu nepredvídateľní – neočakávané pochvaly motivujú viac ako tie očakávané.
- motivácia poskytnutím školenia, odborného vedenia či zácviiku

Školenie môže byť motivujúcim z viacerých príčin. Jednak vyvoláva v ľuďoch pocit, že sú pre organizáciu dôležití, keď na ich školenie vynakladá čas a peniaze. Jednak absolvovanie školenia zlepšuje znalosti a zručnosti ako dosahovať lepšie pracovné výsledky a ich dosahovaním vzrastie u zamestnancov pocit hrdosti, uspokojenia a seberealizácie.

Účinok školenia začína krátko pred ním, funguje počas neho a trvá dlhšie i po jeho ukončení. Avšak na to, aby malo motivujúci účinok, musí byť nepretržitým procesom. Ďalšími podmienkami sú tiež:

- zamestnanci sa na ňom musia chcieť zúčastniť a musia vidieť, že im prináša výhody
- školenie musí mať vytýčené ciele, aby sa zabezpečilo uspokojenie po ich dosiahnutí
- získané znalosti a zručnosti musia byť pre zamestnancov zmysluplné a potrebné v ich práci.

Okrem školenia môže viesť k lepšej motivácii pracovať i odborné vedenie či zácviik. Odborným vedením (inštruktáž) sa rozumie činnosť, ktorú vykonáva manažér a jej zmyslom je pomôcť novému zamestnancovi naučiť sa alebo praxou získať nové pracovné zručnosti. Zácviikom (súhrn rád) je v podstate pomoc niekoho, kto má s danou prácou bohaté skúsenosti a je schopný poskytovať rady novému pracovníkovi.

Neposkytnutie odborného vedenia alebo zácviiku môže na nových zamestnancov pôsobiť demotivujúco.

- Motivácia osobnými hodnoteniami

Vhodným nástrojom, ktorý okrem iného plní i úlohu motivácie, je osobné hodnotenie zamestnancov. Jednak formálne, ktoré sa zvyknú robiť v určitých pravidelných intervaloch (1 raz ročne), jednak neformálne, ktoré si vytvára subjektívne a sám pre seba manažér.

Takýmto osobným hodnotením sa myslí spoločné stretnutie manažéra a zamestnanca, na ktorom sa hodnotia zamestnancove pracovné výsledky, identifikujú sa nedostatky a hľadajú sa prostriedky, cesty a určujú sa aktivity na budúce zlepšenie výsledkov. Takéto hodnotenia môžu viesť k upraveniu platových podmienok alebo obsahu práce zamestnanca. Dobré hodnotenie zvykne pôsobiť pozitívne a motivujúco. Zlé práve naopak. Vždy je však potrebné dbať na spôsob prezentácie oboch. Dobré hodnotenie je vhodné doplniť i prvkami negatívneho, a naopak, pri negatívnom hodnotení poukázať i na pozitíva.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Na čo by sme pri hodnotení nemali zabúdať:

- Hodnotenie oznámiť vopred, aby sa naň mohli obe strany dostatočne pripraviť
- Dohodneme si čas, miesto a obsah diskusie
- Poukážeme na výborné, priemerné i nedostatočné výkony a dohodneme sa na ich riešení (bez vyhrážok)
- Dáme dostatočný priestor zamestnancovi na predloženie vlastných návrhov a pripomienok
- Programom stretnutia by malo byť:
  - ✓ zhodnotenie, či a ako sa zamestnancovi podarilo dosiahnuť vytýčené ciele
  - ✓ pochváliť ho za dosiahnutie určitého cieľa
  - ✓ označiť oblasti, v ktorých by sa mal zlepšiť (napr. prostredníctvom školenia či odborného vedenia)
  - ✓ stanoviť nové úlohy, ciele a spôsoby ich dosiahnutia
- Zamestnanci musia vedieť ako im budú navrhnuté zmeny prospešné
- Výsledky osobného hodnotenie by sme mali zhrnúť písomnou formou
- Osobné hodnotenie by malo byť dôvernej povahy.

Pre manažérov školy:

- Pozorujte, aktívne počúvajte a nezabudnite sa pýtať, aby ste zistili aké druhy a formy cieľov sú pre jednotlivých zamestnancov dôležité – individuálny plán učiteľa.
- Dosiahnuté výkony zamestnancov oceňujte takými odmenami, ktoré budú pre nich významné.
- Dajte zamestnancom najavo, že plnenie i neplnenie očakávaných výkonov bude určitým spôsobom odmenené. Odmeny viažte na konkrétne požadované výkony.
- Informujte, netajte ciele a očakávania manažmentu. Zamestnanci by mali vedieť aké správanie sa od nich očakáva.
- Poskytnite zamestnancom dostatočné príležitosti, školenia a zdroje, aby mali možnosť dosahovať žiadané výkony. Vhodný spôsob je využívanie zácviku a odborného vedenia.

Čo môže na zamestnancov pôsobiť demotivujúco:

- Nejasný cieľ a úlohy
- Nedostatok informácií
- Nevhodné (napr. agresívne alebo nervózne) správanie sa vedúcich

- Vedúci si navzájom odporujú
- Odmietanie delegovania právomocí
- Vedúci nevie/nechce udeliť pochvalu
- Prílišná miera kontroly
- Podceňovanie zamestnancov
- Nekompetentnosť a neschopnosť vedúcich pracovníkov
- Nemotivujúci systém odmien

Niekoľko zásad úspešného motivovania:

Tak ako sa ľudia líšia, tak sa líšia aj ich motívy. To, čo na jedného pôsobí silne motivačne na druhého vôbec nemusí mať vplyv. Dobrý vedúci teda musí motivovať podľa situácie a podľa kvality ľudí, ktorých riadi.

Postihy a ohrozenie istôt pôsobí len na morálne slabých jednotlivcov

Tento spôsob pôsobí na ľudí s negatívnym postojom k práci, tzv. „lajdákov“, ktorí musia byť pod dôslednou kontrolou. Vedúci im musí zdôrazňovať ohrozenie (strata zamestnania, preloženie na iné miesto), a to ich motivuje k dôslednému plneniu pracovných povinností.

System odmien a trestov je vhodnou motiváciou pre ľudí so strednou úrovňou morálky

Ľudí so strednou úrovňou pracovnej morálky nie je potrebné natoľko kontrolovať, ale motivovať ich práve vhodným systémom odmien. Na základe neho takíto zamestnanci vedia, že za svoje dobré výsledky budú odmenení a to ich značne motivuje.

Najlepší pracovníci sú motivovaní prejavmi úcty, dôvery a spolupráce

Najlepší zamestnanci bývajú väčšinou nadpriemerne finančne ohodnotení a teda na zabezpečenie ich ďalšej motivácie je vhodná nízka úroveň kontroly či dohľadu a vyššia úroveň uznávania ich schopností, delegovanie právomocí, či zadanie dôležitej samostatnej úlohy.

Vyššia úroveň pracovných schopností by mala znamenať viac voľnosti pracovníka

Začínajúci pracovník ocení odborné vedenie a zácvik. Naopak skúsenému zamestnancovi by sme mali dať viac priestoru pre rozhodovanie a samostatnosť.

Osobný príklad schopného a kompetentného vedúceho je silný motivačný nástroj

Silným motivačným prvkom pre zamestnancov je ich vzorný, vytrvalý, iniciatívny, dôsledný a výkonný vedúci.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

Vplyv motivácie na pracovný proces

Motivácia je jedným z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť života jedinca. Je pre neho dôležité, aby sa venoval činnostiam a práci, ktorá ho motivuje - oduševňuje a naplňa, a práve v týchto oblastiach je potom schopný podávať nadpriemerné výkony. Výnimočne sa vyskytujú aj prípady, keď prehnaná motivácia pôsobí brzdiaco, no vo všeobecnosti platí, že produktivita práce a podaný výkon vzrastajú priamoúmerne s rastom pozitívnej motivácie.

Lepší človek – lepší zamestnanec

Aj keď podporiť vnútornú motiváciu nebude ľahké, jednou z možných alternatív by mohli byť investície organizácie do oblasti osobného rozvoja zamestnancov. Väčšinou sa nejedná o znalosti priamo súvisiace s konkrétnou profesiou – vzdelanie v oblasti time-managementu, selfmarketingu, koncentrácie, medzil'udských vzťahov, sebamotivácie, sebadôvery, sebareflexie, rýchločítania reči tela, a mnohé ďalšie, by boli určite vítané zo strany zamestnancov a prijímané ako snaha firmy investovať do svojich zamestnancov, čo je neklamný znak úcty, ako aj určitý prejav stability, pretože firma, ktorá investuje do vzdelania svojho zamestnanca, aj keď priamo nesúvisiaceho s predmetom práce, vyjadruje, že so zamestnancom ráta na dlhšie obdobie.

Je veľa spôsobov ako motivovať zamestnancov zvonku. Ak však má mať takáto činnosť želaný efekt je potrebné zvažovať koho motivujem, aký má zamestnanec vnútorný vzťah k práci a či majú vonkajšie motivačné aktivity význam.

LEBO :

(„keď ju nemiluješ, nie je čo riešiť“)

14.1 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A tiež preto, aby aj verejnosť vedela ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠkVP.

Dôraz bude kladený na dve veci:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v Školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Budeme pravidelne monitorovať:

1. Podmienky na vzdelanie (Súlad existujúcich a požadovaných podmienok: Aké materiálne, informačné, finančné a personálne podmienky sú potrebné pre realizáciu ŠkVP? Sú zabezpečené potrebné zbierky pomôcok, učebné zdroje pre žiakov, odborná literatúra pre učiteľov? Vhodná organizačná štruktúra školy: Odráža organizačná štruktúra školy potreby zmeny vo výchove a vzdelávaní? Aké máme zloženie poradných orgánov riaditeľa školy? Ukazuje sa potreba vytvárania dočasných orgánov (napr. rôzne projektové tímy,...)? Je tradičné usporiadanie predmetových komisií, metodických združení,... či rôzne tradičné pozície (výchovný poradca,...) vyhovujúce pre potreby realizácie ŠkVP?
2. Úroveň spolupráce a komunikácie s rodičmi a sociálnymi partnermi školy (Oblasti autoevalvácie – kompetencie učiteľov: Súlad očakávaní vyjadrených v školskom vzdelávacom programe na kvalitu vyučovania s existujúcimi kompetenciami učiteľov (vedomosti, zručnosti, postoje), Súlad kompetencií učiteľov s kompetenčným profilom učiteľa školy, Oblasti autoevalvácie – marketing: Propagácia školského vzdelávacieho programu, Marketingové aktivity smerom k súčasným i budúcim žiakom, rodičom, zriaďovateľovi, sociálnym partnerom (marketingový mix: produkt, distribúcia, cena, komunikácia)...Oblasti autoevalvácie – riadenie a vedenie ľudí: Vízia, hodnoty, vymedzenie strategických cieľov, Vedenie ľudí, Práca metodických orgánov (PK, MZ,...), Úroveň interného vzdelávania – výmena „dobrých“ skúseností, Rozvoj kompetencií učiteľov, Hodnotenie (a odmeňovanie) práce učiteľov, Adaptácia nových zamestnancov (uvádzanie začínajúcich učiteľov, práca s uvádzajúcimi učiteľmi), Sociálny program školy, Oblasti autoevalvácie – vzťah školy s okolím: Úroveň komunikácie s rodičmi, s absolventmi školy, so školami vyššieho a nižšieho typu, s odberateľmi, so zriaďovateľom, s miestnou komunitou školy, s partnermi – partnerské školy, organizácie,...
3. Prostredie – klíma triedy a školy (Rešpektovanie hodnôt školy a vnútorných pravidiel: Má škola explicitne vymedzené pravidlá (interná školská legislatíva, hodnotový systém školy)? Ako ich dodržiavajú (žiaci, pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci, manažment školy)? Sú tieto pravidlá vytvárané interaktívne (v spolupráci) s jednotlivými cieľovými

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

skupinami? Rešpektujú hodnotový systém jednotlivé záujmové skupiny v škole? Úroveň vzťahov na všetkých úrovniach: Aká je komunikácia, spolupráca, zodpovedné správanie, informačné toky? Existencia neohrozujúceho, pracovného, estetického a podnetného prostredia v škole, v triede

4. *Vyučovacie a mimovyučovacie aktivity žiakov* (Ciele vyučovania: Existuje súlad cieľov vyučovania s rozvojom kompetencií žiakov? Sú ciele vyučovania zamerané na aktívne učenie sa žiakov? Sú explicitne vymedzené v príprave, oznamované žiakom? Sú formulované s využitím taxonómií cieľov? Aké ciele v tomto zmysle si učitelia najčastejšie kladú? V akom pomere sú kognitívne, afektívne a psychomotorické ciele prítomné v plánovaní vyučovania? Vyučovacích metódy a formy: Existuje súlad používaných metód a foriem vyučovania s cieľmi aktívneho učenia sa žiakov? Ktoré prevládajú? Využívajú sa tie vyučovacie formy a metódy, ktoré sú deklarované v ŠkVP? S ktorými metódami a formami vyučovania máme najlepšie a naopak najhoršie skúsenosti? Prečo? Úlohy žiakom: Aké úlohy podporujúce aktívne učenie sa žiakov učitelia zadávajú? Sú zrozumiteľne formulované? Využívajú učitelia diferencované úlohy? Majú žiaci niekedy možnosť voľby úloh? Ako sú zadávané domáce úlohy? Aká je ich náročnosť a množstvo? Ako sa s nimi následne na vyučovaní pracuje? Využívanie IKT, didaktickej techniky a technologických zariadení školy: Využívajú sa IKT, didaktická technika a technologické zariadenia školy vhodne a efektívne? Vedia učitelia formulovať úlohy pre žiakov tak, aby mohli využívať tieto zariadenia v procese učenia sa? Do akej miery sú tieto zariadenia dostupné žiakom a učiteľom? Hodnotenie a klasifikácia žiakov: Sú žiaci hodnotení podľa vopred dohodnutých a zverejnených kritérií? Zúčastňujú sa žiaci aktívne na tvorbe týchto kritérií? Pracujú učitelia aktívne s chybou v procese učenia, t.j. neklasifikujú, dávajú žiakovi spätnú väzbu na spôsoby jeho učenia, spolu s ním hľadajú príčiny chýb a cesty ich nápravy? Klasifikujú učitelia až na konci učenia sa žiakov a svoju klasifikáciu zdôvodňujú? Klasifikujú aj na základe portfólia žiackych prác? Dostávajú žiaci priestor na sebahodnotenie i hodnotenie práce skupiny? Oceňujú sa pozitívne prejavy správania? Používajú učitelia individuálnu aj sociálnu vzťahovú normu? Je spôsob oboznamovania rodičov s hodnotením žiakov je akceptovateľný? Dosahované výsledky žiakov: Poznajú učitelia obsahové a výkonové štandardy? Rozumejú im? Vyhodnocuje škola pravidelne výsledky žiakov v celoštátnych porovnávacích testovaniach? Ako sa v škole pracuje so zisteniami? Aké výsledky

dosahujú žiaci vo vyučovaní i v mimovyučovacích aktivitách? Aké sú trendy týchto výsledkov, t.j. za posledné 3-4 roky? Aké sú príčiny?

5. *Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*

6. *Kompetencie učiteľov*

7. *Marketing školy a riadenie školy*

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Hospitačné pozorovanie
- Pozorovanie
- Riadený rozhovor, diskusia, brainstorming
- Rozbor (analýza) dokumentov
- Rozbor (analýza) žiackych prác a úloh
- Analýza výsledkov žiakov
- Dotazník (Rodičovské dotazníky – zamerané na oblasť Škola a rodina – napr. spokojnosť rodičov, názory na domáce úlohy, pozornosť učiteľov k pokrokom a pomoci deťom, Učiteľské dotazníky – étos školy, profesijný rozvoj, vyučovanie, učenie, spôsoby riadenia školy, štýly vedenia ľudí, pracovné podmienky, Žiacke dotazníky - klíma v triede a škole, efektívne dodržiavanie vyučovacieho času, ... Ale aj kontakt s absolventmi školy k otázkam ich uplatnenia, využívania poznatkov získaných v škole)

15. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Hlavný cieľ

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

V zmysle § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov profesionálny rozvoj je:

(1) proces prehĺbovania, zdokonaľovania a rozširovania kvalifikácie a profesijných kompetencií v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

(2) profesijný rozvoj sa v kariérovom systéme uskutočňuje prostredníctvom

- a) kontinuálneho vzdelávania,
- b) tvorivých aktivít súvisiacich s výkonom pedagogickej činnosti alebo odborných činností,
- c) sebvzdelávania.

V zmysle ods. 1 § 35 zákona č. 317/2009 v znení neskorších predpisov kontinuálne vzdelávanie:

(1) kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavania, obnovovania, zdokonaľovania, rozširovania a dopĺňania profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca potrebných na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

V zmysle ods. 4 § 35 zákona č. 317/2009 v znení neskorších predpisov kontinuálnym vzdelávaním sú tieto druhy:

- a) adaptačné vzdelávanie,
- b) aktualizáčn é vzdelávanie,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

- c) inovačné vzdelávanie,
- d) špecializačné vzdelávanie,
- e) funkčné vzdelávanie,

1. Adaptačné vzdelávanie umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.

2. Aktualizačné vzdelávanie poskytne aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

3. Inovačné vzdelávanie umožní pedagogickým zamestnancom zdokonaľiť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.

4. Špecializačné vzdelávanie zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností.

Pedagogickým zamestnancom – špecialistom je triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru, koordinátor informatizácie, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom, napríklad poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie. Odborným zamestnancom – špecialistom je uvádzajúci odborný zamestnanec, supervízor, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom napríklad koordinátor prevencie, výchovný poradca, kariérový poradca. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

5. Funkčné vzdelávanie umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov.

Vedúcim pedagogickým zamestnancom alebo vedúcim odborným zamestnancom je riaditeľ, zástupca riaditeľa, hlavný majster odbornej výchovy, vedúci vychovávateľ, vedúci odborného útvaru ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec ustanovený podľa osobitného predpisu. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.

V súlade s ods. 9 § 35 zákona 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov na kontinuálne vzdelávanie možno prijať PZ alebo OZ až po absolvovaní šiestich mesiacov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti.

V znení § 47 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov:

(1) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec získa kredity za

a) absolvované akreditované programy kontinuálneho vzdelávania podľa § 35 ods. 4 písm. b) až d) pre príslušnú kategóriu, podkategóriu alebo kariérovú pozíciu a funkčné aktualizácie vzdelávania,

b) vykonanú rigoróznú skúšku, vykonanú štátnu jazykovú skúšku z cudzieho jazyka

c) vzdelávanie súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo výkonom odbornej činnosti absolvované prezenčne u zahraničnej právnickej osoby mimo územia Slovenskej republiky,

d) autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebníc v tlačenej alebo digitálnej podobe a ich pracovných zošitov,

(2) Kredity možno získať aj pri prerušení výkonu pedagogickej činnosti alebo prerušení výkonu odbornej činnosti

a) z dôvodu materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky, prechodu na výkon odborných činností územnej samosprávy na úseku školstva alebo prechodu na výkon štátnej služby v orgánoch štátnej správy na úseku školstva,

b) z iného dôvodu prerušenia nepresahujúceho dobu troch rokov.

(3) Kredity nemožno získať za vzdelávanie podľa § 8 ods. 1 písm. a) a b), za kontinuálne vzdelávanie na výkon činností pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca podľa § 33 ods. 2 písm. a) a d) a ods. 10 písm. a), za funkčné vzdelávanie a funkčné inovačné vzdelávanie.

Ak škola má pedagogických zamestnancov, ktorí získali vzdelanie absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v inom ako požadovanom študijnom odbore na

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

výkon pedagogickej činnosti, potrebujú si doplniť kvalifikačný predpoklad pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca získaním vzdelania v oblasti:

- a./ pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku, (ďalej len „pedagogická spôsobilosť“) – nezískavajú kredity,
- b./ pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku a špeciálnej pedagogiky, ďalej len „špeciálno-pedagogická“ spôsobilosť, ak má vykonávať pedagogickú činnosť v triede, v škole alebo v školskom zariadení s výchovno-vzdelávacím programom pre deti alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením – nezískavajú sa kredity.

V znení § 47a zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov sa kredity priznávajú a uznávajú takto:

- (1) Kredity za absolvované akreditované programy kontinuálneho vzdelávania podľa § 47 ods. 1 písm. a) priznáva poskytovateľ, ktorý vydá pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi osvedčenie podľa § 35 ods. 7 o počte získaných kreditov.
- (2) Kredity za absolvované vzdelávanie v zahraničí súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti podľa § 47 ods. 1 písm. c) priznáva akreditačná rada, ktorá vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi osvedčenie o počte získaných kreditov. Akreditačná rada prizná kredity a vydá osvedčenie o počte získaných kreditov do 90 dní od podania žiadosti pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca. Žiadosť, ktorá neobsahuje všetky náležitosti, sa vráti žiadateľovi na doplnenie. Ak sa žiadosť vráti žiadateľovi na doplnenie, lehota 90 dní neplynie.
- (3) Kredity za autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebníc v tlačenej alebo digitálnej podobe a ich pracovných zošitov priznáva riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia, ktorý vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi osvedčenie o počte získaných kreditov.
- (4) Kredity za vykonanie rigorózneho skúšky alebo za vykonanie štátnej jazykovej skúšky z cudzieho jazyka priznáva riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia, ktorý vydá pedagogickému zamestnancovi s najmenej trojročnou pedagogickou praxou alebo odbornému zamestnancovi s najmenej trojročnou odbornou praxou osvedčenie o získaní 60 kreditov; osvedčenie sa vydáva osobitne pre každý druh vykonanej skúšky.
- (5) Riaditeľovi školy alebo riaditeľovi školského zariadenia priznáva kredity podľa odsekov 3 a 4 zriaďovateľ.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

(6) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec predloží osvedčenie podľa odsekov 1 až 4 riaditeľovi školy alebo riaditeľovi školského zariadenia; riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia predloží osvedčenie zriaďovateľovi.

(7) Akreditačná rada, riaditeľ školy, riaditeľ školského zariadenia alebo zriaďovateľ vydá pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi osvedčenie o priznaní kreditov podľa odsekov 2 až 5, ktoré obsahuje najmä

- a) určenie aktivity, za ktorú sa kredity priznávajú,
- b) počet priznaných kreditov,
- c) dátum priznania kreditov.

(8) Ak akreditačná rada, riaditeľ školy, riaditeľ školského zariadenia alebo zriaďovateľ neprizná kredity podľa odsekov 2 až 5 a nevydá osvedčenie podľa odseku 7, vystaví o tom písomné vyjadrenie s odôvodnením.

(9) Riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia uzná pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi získané kredity za programy kontinuálneho vzdelávania absolvované pre príslušnú kategóriu a podkategóriu, v ktorej je pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zaradený, alebo pre vyučovaný predmet učiteľa, v závislosti od potrieb a zamerania školy alebo školského zariadenia a v súlade s plánom kontinuálneho vzdelávania, na účely vyplácania kreditového príplatku podľa osobitného predpisu; riaditeľovi školy a riaditeľovi školského zariadenia uzná kredity zriaďovateľ v závislosti od potrieb a zamerania školy alebo školského zariadenia a v súlade s plánom kontinuálneho vzdelávania, na účely vyplácania kreditového príplatku podľa osobitného predpisu.

(10) Pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi z priznaných kreditov podľa odseku 2 a 3 uzná riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia najviac 30 kreditov na účely vyplácania kreditového príplatku podľa osobitného predpisu; riaditeľovi školy a riaditeľovi školského zariadenia uzná kredity zriaďovateľ.

(11) Ak riaditeľ školy, riaditeľ školského zariadenia alebo zriaďovateľ neuzná kredity podľa odsekov 9 a 10, vystaví o tom písomné vyjadrenie s odôvodnením.

(12) Riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia zverejní na verejne prístupnom mieste v škole alebo školskom zariadení informáciu o uznaných kreditoch podľa odsekov 9 a 10. Táto informácia obsahuje

- a) meno a priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- b) určenie aktivity alebo programu kontinuálneho vzdelávania, za ktoré sa kredity uznávajú,
- c) počet uznaných kreditov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

V znení § 61a ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov od 1. januára 2012 za absolvovanie rozširujúceho štúdia podľa § 8a alebo za vykonanie rigorózneho skúšky alebo za vykonanie štátnej jazykovej skúšky z cudzieho jazyka získa pedagogický zamestnanec, ktorý má minimálne tri roky pedagogickej činnosti, a odborný zamestnanec, ktorý má minimálne tri roky odbornej činnosti, 60 kreditov, ak týmto zamestnancom nebola za tieto štúdiá alebo za tieto skúšky uznaná do 31. decembra 2011 prvá atestácia.

V súlade s § 61a ods. 1 až 9 s účinnosťou od 1. januára 2012:

(1) Činnosť uvádzajúceho pedagogického zamestnanca alebo uvádzajúceho odborného zamestnanca môže do 31. decembra 2016 vykonávať aj samostatný pedagogický zamestnanec, ktorý má minimálne päť rokov pedagogickej činnosti v príslušnej kategórii alebo podkategórii pedagogického zamestnanca alebo samostatný odborný zamestnanec, ktorý má minimálne päť rokov odbornej činnosti v príslušnej kategórii odborného zamestnanca.

(2) Odborný zamestnanec, ktorý ku dňu 31. októbra 2009 získal minimálne päť rokov odbornej praxe a vykonal rigoróznú skúšku vo svojom alebo príbuznom odbore, sa od 1. januára 2012 považuje za odborného zamestnanca s prvou atestáciou.

(3) Odborný zamestnanec, ktorý do 31. decembra 2011 získal minimálne päť rokov odbornej praxe a vykonal rigoróznú skúšku môže požiadať o vykonanie prvej atestácie najneskôr do 31. decembra 2012.

(4) Pedagogický zamestnanec, ktorý do 31. decembra 2011 získal minimálne päť rokov pedagogickej činnosti a vykonal rigoróznú skúšku, môže požiadať o vykonanie prvej atestácie najneskôr do 31. decembra 2012.

(5) Pedagogický zamestnanec, ktorý do 31. decembra 2011 získal minimálne päť rokov pedagogickej činnosti a absolvoval rozširujúce štúdium podľa predpisov platných do 31. októbra 2009, môže požiadať o vykonanie prvej atestácie najneskôr do 31. decembra 2012.

(6) Odborný zamestnanec, ktorý do 31. decembra 2011 získal minimálne päť rokov odbornej praxe a vykonal štátnu jazykovú skúšku z cudzieho jazyka, môže požiadať o vykonanie prvej atestácie najneskôr do 31. decembra 2012.

(7) Pedagogický zamestnanec, ktorý do 31. decembra 2011 získal minimálne päť rokov pedagogickej činnosti a vykonal štátnu jazykovú skúšku z cudzieho jazyka, môže požiadať o vykonanie prvej atestácie najneskôr do 31. decembra 2012.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

(8) Programy kontinuálneho vzdelávania na doplnenie kvalifikačných predpokladov, ktorými sú programy na doplnenie si pedagogickej spôsobilosti, na doplnenie si špeciálnopedagogickej spôsobilosti a programy na doplnenie ďalšieho študijného odboru alebo aprobačného predmetu akreditované pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a vykonávané organizáciami zriadenými ministerstvom na zabezpečenie a plnenie úloh v oblasti kontinuálneho vzdelávania pre pedagogických zamestnancov s úplným stredným vzdelaním alebo vyšším odborným vzdelaním, sa uskutočňujú a ukončujú až do doby ukončenia platnosti rozhodnutia o akreditácii, najdlhšie však do 31. decembra 2016, podľa doterajších predpisov.

(9) Špecializačné inovačné vzdelávanie podľa doterajších predpisov na obnovovanie a zdokonaľovanie profesijných kompetencií na výkon špecializovaných činností sa uskutočňuje a ukončuje až do doby ukončenia platnosti rozhodnutia o akreditácii, najdlhšie však do 31. decembra 2016, podľa doterajších predpisov.

Proti nepriznaniu alebo neuznaniu kreditov riaditeľom školy alebo zriaďovateľom môžu zamestnanci podať sťažnosť v súlade s § 47b zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Situačná analýza školy:

Na škole pracuje priemerne 35 pedagogických zamestnancov, všetci z nich spĺňajú kvalifikačné požiadavky – druhý stupeň vysokoškolského vzdelania učiteľského smeru alebo neučiteľského smeru s doplňujúcim pedagogickým vzdelaním (okrem vychovávateľky a zamestnancov s trvalou výnimkou zo vzdelania podľa Vyhlášky 41/1996 Z. z., ktorí majú úplné stredoškolské vzdelanie), nie všetci však učia odborne.

Snahou vedenia školy je postupne zabezpečovať plnú odbornosť vyučovania, preto podporujeme učiteľov so snahou o kontinuálne vzdelávanie, s rozšírením odbornosti na vyučovanie všeobecnovzdelávacích predmetov, ktoré sa na škole v súčasnosti vyučujú neodborne.

Analýza požiadaviek učiteľov na vzdelávanie, ktoré z danej situácie vyplývajú:

Hodnoty pedagógov našej školy sú zamerané na nasledovné oblasti :

- rešpektovanie ľudských práv a práv dieťaťa
- výchova k morálke (k humanizmu, demokracii)
- výchova k pozitívnemu vzťahu k fyzickej a duševnej práci

- rozvoj osobnosti a orientácia na kľúčové kompetencie
- uplatňovanie individuálneho prístupu k žiakom
- vedenie žiakov k sebauvedomeniu, sebavzdelávaniu, sebarealizácii a sebahodnoteniu.

Snahou školy je zabezpečiť kvalifikovaných učiteľov s ohľadom na odbornosť vyučovania a sústavné kontinuálne vzdelávanie všetkých pedagogických zamestnancov školy so zreteľom na vyššie uvedené hodnoty učiteľov overené dotazníkovou metódou.

Systém merania a kontroly

Prečo sledovať ?

- Vyhodnotenie vzdelávacích aktivít je východiskom skvalitnenia ďalšieho edukačného procesu na škole, a práve spätnou väzbou s následnou korekciou možno dosiahnuť zdokonalenie systému ďalšieho vzdelávania.

Čo sledovať ?

- Ako škole prospela účasť učiteľov na vzdelávaníach.
- Aké zmeny nastali v procese výchovy a vzdelávania (napr. uplatňovanie získaných zručností, poznatkov, kvalifikácií, zmeny v profesijnom prístupe pedagóga, schopnosť konkretizovať východiská pre riešenie problému a pod.).

Ako sledovať?

- Hospitácie (pozorovanie zmien v edukačnom procese účastníkov vzdelávacej aktivity).
- Autoevalvácia (napr. vlastné hodnotenie plánu profesijného rastu).
- Dotazníky (zistiť ako uplatnili účastníci vzdelávacích podujatí získané poznatky a spôsobilosti vo svojej praxi – s časovým odstupom po ukončení vzdelávacej aktivity).

Každý zo zamestnancov školy, ktorý sa prihlasuje na kontinuálne vzdelávanie, má dbať na súlad tohto vzdelávania s legislatívou v danej oblasti školstva a zároveň riaditeľovi školy – zamestnávateľovi súčasne s prihláškou na kontinuálne vzdelávanie predložiť motivačný list, ktorého obsahom je odpoveď zamestnanca na otázky

PREČO? si zvolil toto vzdelávanie

ČO? od jeho absolvovania očakáva

AKÝ? prínos bude mať toto vzdelávanie pre zamestnanca, školu, žiaka.

Po absolvovaní príslušného kontinuálneho vzdelávania zamestnanec predloží písomný výstup riaditeľovi školy – zamestnávateľovi, ktorého obsahom je spracovaný prínos pre samotného zamestnanca, školu, žiaka (pracovný list, metodický materiál, príprava na vyučovaciu hodinu,

zásobník didaktických hier, teoretické spracovanie prednášok zo vzdelávania za účelom prezentácie v rámci MZ, PK a pod.)

16. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP)

Pre úspešný priebeh školskej integrácie je dôležité zabezpečiť určité predpoklady zo strany postihnutého dieťaťa (ide o určité charakteristiky v jeho osobnosti, rozumových schopnostiach, sociálnej adaptabilite, vôľových vlastnostiach a, samozrejme, ide aj o druh a stupeň postihnutia či narušenia), ďalej zo strany školy (vytvoriť priaznivé podmienky, zabezpečiť všestrannú pripravenosť pedagógov, špeciálno-pedagogickú informovanosť, špeciálne pomôcky a technickú podporu, odborne pripraveného špeciálneho pedagóga, vhodný kolektív spolužiakov, taktiež aby zdraví spolužiaci netrpeľi „ujmu“), zo strany rodiny (zaistenie bezpečnej dopravy dieťaťa do školy, zaistenie kvalifikovanej pomoci pri učení doma, zaistenie vhodnej spoločnosti primeranej dieťaťu, komunikácia so školou...), zo strany spoločnosti (ide najmä o vytvorenie funkčných mechanizmov informovanosti, legislatívneho zabezpečenia, finančného zabezpečenia, personálneho a materiálneho zabezpečenia, ako aj kontroly procesu školskej integrácie).

Základná škola vzdeláva žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

❖ *so zdravotným znevýhodnením*

1. so zdravotným postihnutím – s mentálnym postihnutím

Cieľ špeciálnej edukácie mentálne postihnutých je vo všeobecnosti možné formulovať ako optimálny rozvoj ich komplexnej osobnosti s rešpektovaním ich osobitostí a špeciálnych výchovných a vzdelávacích potrieb vyplývajúcich z MP, dosiahnutie žiaducej úrovne vzdelanosti a vychovanosti a maximálneho stupňa ich socializácie.

Prostriedkom špeciálnej edukácie sú špeciálnopedagogické edukačné intervencie.

Výsledkom edukácie MP by malo byť na základe systematických a cielených edukačných aktivít, v súčinnosti za podpory nevyhnutných korekčných, stimulačných, terapeutických, rehabilitačných, reedukačných, kompenzačných, diagnostických, rediagnostických a poradenských činností s použitím potrebných špeciálnych pomôcok a technických

prostriedkov a v súčinnosti s nimi dosahovanie žiaducich pokrokov v rozvíjaní ich motoriky, senzoriky, sebaobsluhy, kognície, komunikácie, emocionality, sociability a podpora socializačného procesu v jeho komplexnosti

Ak má byť edukácia mentálne postihnutých moderná, rešpektujúca princípy integrácie a inklúzie, normalizácie, humanizácie, musí zodpovedať istým kritériám:

- o vychádzať z individualít mentálne postihnutého jednotlivca a z nich plynúcich špeciálnych výchovných a vzdelávacích (edukačných) potrieb,
- o mentálne postihnutého jednotlivca chápať ako komplexnú osobnosť v procese vývinu, zmien a nie ako súbor statických izolovaných prejavov vyplývajúcich z postihnutia,
- o orientovať sa nie na hľadanie a popisovanie neschopností, nespôsobilostí, nedostatkov a toho čo a prečo nedokáže, ale na identifikáciu existujúcich využiteľných „kapacít“ jednotlivca a identifikáciu a realizáciu účinných špeciálnopedagogických a edukačných intervencií sledujúcich strešný cieľ edukácie,
- o jednotlivca chápať a posudzovať v interakcii s jeho užším edukačným a širším spoločenským prostredím,
- o jednotlivca chápať ako aktívneho „spoluvtvorca“ edukácie, nie pasívneho prijímateľa,
- o vychádzať z toho, že každý, aj hlboko mentálne a viacnásobne postihnutý jedinec je v určitej miere prístupný aktivitám podnecujúcim proces učenia a rozvíjajúcim jeho osobnosť,
- o edukáciu orientovať na zmyslupnosť a využiteľnosť obsahu v situáciách praktického reálneho života,
- o vytvárať podmienky na priechodnú recipročnú komunikáciu jednotlivca s okolím,
- o v edukácii dbať na intenzívnu spätnú väzbu,
- o vytvárať edukačné prostredie zbavené stresu, frustrácie, minimalizujúce nežiaduce prejavy správania a akceptujúce mentálne postihnutého jednotlivca,
- o edukačné aktivity sprevádzať komplementárnymi aktivitami stimulačnými, kompenzačnými, korekčnými, reedukačnými, ako aj relaxačnými, terapeutickými,
- o vychádzať z dôslednej vstupnej a priebežnej špeciálnopedagogickej diagnostiky ako kľúčového faktora určujúceho výber a vhodnosť edukačných intervencií,
- o edukáciu chápať ako proces, v ktorom sa má odraziť aj tímový prístup k dosiahnutiu strešného cieľa edukácie, kooperácia s rodičmi a inými odborníkmi zaoberajúcimi sa konkrétnym jedincem.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

2. so zdravotným postihnutím - so sluchovým postihnutím

3. s vývinovými poruchami – žiakom s vývinovými poruchami je žiak s poruchou aktivity a pozornosti a žiak s vývinovou poruchou učenia

- ❖ **zo sociálne znevýhodneného prostredia** – žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecujú rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti

16.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Uskutočňuje sa:

1. v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy,

2. v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy; ak má takýto žiak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť. Vo všetkých organizačných formách vzdelávania vytvárame žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- v prípade potreby žiakov so zdravotným znevýhodnením možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky,
- zaraďujeme špecifické predmety (individuálna logopedická intervencia, rozvíjanie špecifických funkcií, komunikačné zručnosti)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí nemôžu splniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí, sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích programov.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením je možné voliteľné hodiny využiť aj na intenzívne vzdelávanie v určitej vzdelávacej oblasti v rámci individuálneho vzdelávacieho programu žiaka.
- v prípade individuálnej integrácie v bežnej triede základnej školy môže školský špeciálny pedagóg na vyučovacích hodinách podľa potreby pracovať so žiakom / žiakmi so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách podľa individuálneho vzdelávacieho programu žiaka/žiakov. Obsah, formy a postup vyučovania konzultuje s príslušným učiteľom.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením môže školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, logopéd, školský psychológ v rámci vyučovania pracovať individuálne s vybranými žiakmi s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, resp. poruchy.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením si stanovuje učiteľ dĺžku a štruktúru vyučovacej hodiny flexibilne, zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach základných škôl (integrované vzdelávanie):

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a je na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Riaditeľ školy pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka zabezpečuje systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

Individuálny výchovno-vzdelávací program:

je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok ;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program môže mať vypracovaný aj žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý je žiakom špeciálnej triedy v prípade, že nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí a štandardov.

15.2 Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Predstavivosť týchto žiakov pri vstupe do školy je nízka, začne sa tvoriť a rozvíjať len vtedy, keď sú zapojené všetky zmysly (zrak, sluch, hmat, čuch, chuť). Bez obrazového materiálu a názorných pomôcok by vyučovací proces v prvých mesiacoch nebol možný. Ich pozornosť je krátkodobá. Deti sú rýchlo unaviteľné. Činnosť na vyučovacích hodinách musí byť preto striedavá a prevádzaná zábavnou a hravou formou. Teda vyučovanie by malo byť pre tieto deti nenásilné a hravé. Reč týchto detí je nezrozumiteľná, neskôr skomolená s používaním gestikulácie a s prímiesou rómskych výrazov. V priebehu prvého školského roka sa ich vyjadrovacie schopnosti postupne zdokonaľujú.

Všetky uvedené odchýlky sa týkajú detí, ktoré neprešli predškolskou výchovou, t. j. nenavštevovali materskú školu vôbec.

U detí, ktoré boli zaškolené aspoň jeden rok pred vstupom do školy, prebieha adaptácia nenásilne, majú osvojené základné hygienické návyky, komunikujú s učiteľom aspoň jednoslovné.

Osobitosti v citovo vôľovej oblasti spôsobujú, že títo žiaci sú viac extrovertní. Ich citovosť je mäkká, povrchná, labilná a poznamenaná neraz krátkodobou náladovosťou. Vďaka tomu sú však tieto deti prístupnejšie nielen priamemu výchovnému vplyvu osobnosti učiteľa, ale dajú sa vhodne a intenzívne ovplyvňovať aj výchovným potenciálom učiva poznávacích vecí,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
--------------------------------------	---	-----------------

javov a dejov. Sú ohybné, plastické a prispôsobivé vo vzťahu k výchovným tendenciám. Úlohou učiteľov takýchto žiakov je efektívne a plnohodnotne využívať predpoklady týchto detí. Je potrebné rešpektovať ich prirodzené a všestranné podmienky vývoja, rozvíjať rozmanité záujmy a aktivity a zároveň citovo prihliadať na osobné možnosti.

Dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia je dieťa s problémami v učení a postojoch, vzniknutých na základe disfunkčných sociálnych podmienok vyplývajúcich zo sociálneho vylúčenia (napr. chudoba, nedostatočné vzdelanie rodičov, neštandardné bytové a hygienické podmienky a pod.). Patria sem deti výchovne a sociálne zanedbané, pre nesprávnu výchovu alebo absenciu výchovy, teda pre vonkajšie činitele. Mentálny vývin neprebíha v tom istom rytme ako somatický vývin. Ide o deti z rodín zo sociálne nízkej úrovňou, o deti zanedbané, osamelé, sociálne izolované, s ktorými sa nikto nehra, nerozpráva, alebo u niektorých prevláda negatívna výchovná stimulácia nad pozitívnu. Dieťa sa môže prejavovať ako nedisciplinované, agresívne, citovo nezrelé, je u neho neochota pracovať v škole, záškoláctvo, klamanie, krádeže.

Najčastejšie medzi jedince zo sociálne znevýhodneného prostredia zaraďujeme rómske deti. Prejavmi vplyvov na rozvoj osobnosti rómskeho dieťaťa sú: odlišný rečový vývin; zúžená informovanosť vyplývajúca zo sociálnej izolovanosti; odlišná kvalita plnenia funkcie rodinnej výchovy; zvýšená chorobnosť; častejšie zdravotné a psychické postihnutie; odlišnosť stravovacích návykov (podvýživa, bez desiaty, raňajok); vysoká nezamestnanosť a invalidita žiteľov rodiny.

Rómska rodina je iná ako majoritná, ale má množstvo črt, ktoré dnes odborníci vo vzťahu k deťom oceňujú. V mnohopočetnej rómskej rodine sa dieťa ocitá v bohatom rodinnom a širšom sociálnom prostredí. K dispozícii má rozmanité vzory správania i príležitosť vstupovať do množstva vzťahov. Vyrastá v tesnej blízkosti svojich rodičov, najmä matky.

Rómske dieťa je často ohrozované a zanedbávané už pred narodením.

Za ďalšie príčiny sa pokladajú: nízku úroveň vzdelania, znečistené prostredie, nedostatok pitnej vody, nedostatočnú úroveň osobnej a komunálnej hygieny.

Rómske deti, a tiež nerómske z menej podnetného prostredia, sa psychicky a mentálne líšia.

Výrazné odlišnosti v neprospech rómskych detí sú v tom, že rómske deti sú:

rečovo zaostalejšie

sú živšie a menej disciplinovanejšie

menej mentálne zdatné a ťažšie sa učia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

Každý, kto sa vyjadruje o problematike Rómov, zdôrazňuje, že efektívnym riešením je ich vzdelávanie, a tým zvýšenie ich kultúrnosti a integrácie. Základným východiskom je, že vzdelanie môže prispieť k riešeniu problémov, ktoré existujú v rómskej populácii. Druhým východiskom je, že musí existovať snaha celej spoločnosti zlepšiť tento stav. Tretím východiskom je téza o koexistencii Rómov a Nerómov, o koexistencii minorít a majorít. Ďalším východiskom je skutočnosť, že relevantné zmeny sa nedajú robiť rýchle, ale v dlhších časových dimenziách

Ak hovoríme o vzdelávaní Rómov, musíme spomenúť slovo DROMUS, v ktorom začiatkové písmená znamenajú jednotlivé oblasti systému ich vzdelávania.

D – dochádzka do školy

R – regulácia a riadenie, autoregulácia

O – obsah vzdelávania

M – metódy vzdelávania

U – učiteľ

S – spätná väzba

Tento systém sa môže týkať celej populácie, ale skôr je to systém pre znevýhodnených Rómov a pre znevýhodnené deti vôbec.

Písmeno **D** predstavuje dochádzku do školy. Cieľom je, aby rómske znevýhodnené dieťa chodilo do školy, aby sa mohla realizovať kompenzácia jeho mentálnych hendikepov, ale tiež aby sa mohli účinnejšie vytvárať a upevňovať jeho auto regulačné mechanizmy osobnosti.

R ako regulácia a riadenie je systém riadenia edukačného procesu rómskych detí zo strany riaditeľa školy, učiteľa, miestnej samosprávy a štátu. Riadenie obsahuje formulovanie cieľov, plánovanie, motivovanie, organizovanie a kontrolu. Do riadenia patrí aj zavedenie celodenného výchovného systému, kompenzačnej výchovy, zriaďovanie špeciálnych tried a podobne. Autoregulácia je mechanizmus na ktorom sa podieľa myslenie človeka, jeho motivácia, citové zložky hodnotové a sociálne komponenty osobnosti. Je to jav nášho Ja. Tento mechanizmu utvára, usmerňuje a riadi naše správanie, myslenie, emócie, city, túžby a nálady.

Písmeno **O** označuje subsystém s názvom obsah vzdelávania, kde sa prihliada na rozvoj jazykových, komunikačných kompetencií a na opakovanie, utvrdzovanie učiva pomocou aplikačných metód vzdelávania.

Ďalším písmenom je **M**, ktoré predstavuje metódy edukácie Rómov. Ide o metódy výchovného pôsobenia a osvedčené, nové metódy edukácie rómskych detí. Subsystém **U**

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
---------------------------	--------------------------------------	----------

vyjadruje učiteľa, ktorý je najdôležitejším činiteľom úspechu vzdelávania a výchovy. Odporúča sa, aby učiteľ rómskych detí prešiel pregraduálnou a postgraduálnou prípravou, aby mu bol ustanovený rómsky alebo nerómsky asistent učiteľa, aby bol učiteľ za prácu osobitne honorovaný, aby mal možnosť pracovať s menším počtom žiakov v triede.

Posledným písmenom, ktoré uzatvára tento systém je písmeno **S** označujúce spätnú väzbu. Zahrňujeme tu suportívne služby škole, v zmysle pomoci škole zvonku, servis pre školy, sociálnu politiku, spätné väzby zo strany inšpekcie a spätné väzby zo skúšok.

Aj naša škola vytvára edukačné prostredia rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká príslušníkov danej skupiny rómskej populácie.

Aby bola kompenzačná edukácia úspešne realizovaná, je potrebné uskutočniť zásadnú reformu v oblasti prípravy učiteľov, čo sa nám aj darí etablovaním stálych učiteľov so štátnou záverečnou skúškou z Romológie, rozširujúcim vzdelávaním v špeciálnej pedagogike a asistentmi učiteľov ovládajúcich materinský jazyk žiakov zo SZP.

Učiteľ, ktorý má pracovať s deťmi z rómskych rodín, musí byť s problémami vnútorne stotožnený, rodinné prostredie dostatočne poznať, chcieť ľudsky pomáhať a obetovať sa.

Oslobodiť sa od predstáv, ako by rómske dieťa malo vyzeráť, ako by on to chcel sám vidieť, ako by sa malo správať. Pri edukácii nemá potláčať jeho spôsob života, vnímať odlišnosti rodinnej výchovy.

Učiteľ sa má naučiť rómske deti chápať a nie ich meniť.

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou)

- definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby žiaka sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina:

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia:

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (napr. komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky,...), dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy, pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu,
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- znížiť počet žiakov v bežnej triede, čím sa zvýši efektívnosť práce, umožní sa vyššia miera individuálneho prístupu k žiakovi,
- realizovať celodenný výchovný systém, ktorý predlžuje čas dieťaťa v motivujúcom školskom prostredí a umožňuje mu zmysluplne stráviť voľný čas a pripravovať sa na vyučovanie,
- vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňovať atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia národnostných menšín,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	---	-----------------

- realizovať programy orientované na zlepšenie spolupráce rodičov rómskych detí so základnou školou,
- zabezpečiť systém doučovacích aktivít pre zaostávajúce rómske deti (v spolupráci s MVO, komunitnými centrami) – napr. kurzy po vyučovaní,
- vytvoriť alternatívne učebné osnovy, ktoré bude môcť škola použiť pri prispôbovaní obsahu výučby rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (redukcia obsahu, praktickejšia orientácia, učenie zážitkovou metódou, alternatívne formy vzdelávania – animácia), zároveň treba prijať opatrenia, ktoré zabránia zneužitiu týchto osnov na vytváranie segregovaných tried,
- implementovať ako súčasť školského vzdelávacieho programu vzdelávacie programy multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok podľa potreby,
- potrebný servis odborníkov – špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník a iný špecialista podľa aktuálnej potreby.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Vo vzťahu k lepšej adaptácii žiakov zo SZP a po splnení legislatívnych predpokladov je naša škola otvorená aj zavedeniu nultého ročníka.

Intenzívnou starostlivosťou o žiaka z MRK je možné v priebehu jedného roka výrazne akcelerovať jeho vývin. Východiskom je teória kognitívneho rozvoja osobnosti dieťaťa s dôrazom na rozvoj kognitívnych funkcií práve v nultom ročníku.

Cieľom nultých ročníkov je adaptovať deti zo znevýhodneného socio-kultúrneho prostredia na nové, kultúrne a jazykovo odlišné prostredie školy.

Dlhodobým cieľom je, aby čo najviac žiakov z MRK absolvovalo všetky ročníky základnej školy.

Ďalším cieľom zriadenia takéhoto ročníka je zmierniť neúspešnosť niektorých týchto detí hneď pri nástupe do školy a vzbudiť cez úspešnosť a pozitívne zážitky záujem o dosahovanie dobrých výsledkov, nachádzať zmysel v učení a v práci a týmto spôsobom počas dvoch rokov umožniť zvládnuť učivo 1. ročníka základnej školy.

V priebehu jedného školského roka sa tak umožní v čo najväčšej miere akcelerovať vývin dieťaťa tak, aby bolo schopné nastúpiť do prvého ročníka a začleniť sa do výchovno-vzdelávacieho procesu. Je tu proklamovaná snaha pripraviť dieťa na rolu žiaka tak, aby sa eliminovala nasledovná neúspešná edukácia.

Výhody nultého ročníka vidíme v rozvoji Zmyslov a motoriky, Pamäťových funkcií, Jazyka, reči a komunikácie, Analytického a syntetického myslenia, Hodnotiaceho myslenia, Kreatívneho myslenia a správania, Prežívania citov, emocionálnej inteligencie, motivácie a aktivity detí, Prosociálneho správania, Autoregulácie, sebaovládania, procesov ovládania svojich inštinktov, pudov, nálad, Kreativitu v nonkognitívnych charakteristikách.

Naša škola má bohaté skúsenosti so zavedením nultého ročníka a jeho opodstatnenosť je overiteľná mnohými prieskumami medzi pedagogickou i rodičovskou verejnosťou.

Výhodou je aj to, že žiak v nultom ročníku je hodnotený v súlade s jeho schopnosťami, nie je vystavený konfrontácii. Učiteľ volí slovné hodnotenie, ktorému žiak rozumie, zapamätá a uvedomí si svoj úspech. Povzbudzuje žiaka pri úspechoch a kvituje aj čiastkové úspechy. Vyhyba sa u žiaka hodnotiť to, čo žiak nevie a uplatňuje formu individuálneho, skupinového a kolektívneho hodnotenia. Prezентuje výsledky prác všetkých žiakov. Oboznamuje rodičov s výsledkami práce ich detí a snaží sa zainteresovať rodičov do spolupráce so školou.

Tvrdíme, že táto forma a metódy jej realizácie patrí medzi cesty progresu žiakov z MRK pri štartovacej čiare ich edukácie, pri dodržiavaní kooperácie učiteľa, asistenta učiteľa a rodičov. Zriaďovanie nultých ročníkov je jedna z ciest ako obmedziť zaškoľovanie detí do špeciálnej základnej školy, pokiaľ u nich nebola diagnostikovaná mentálna retardácia, čím sa obmedzuje diskriminácia žiakov len so zreteľom na ich jazykovú negramotnosť alebo sociálnu

zaostalosť, ktorá sa pred zavedením nultých ročníkov akosi automaticky považovala za mentálnu retardáciu.

Pri výbere žiakov do nultého ročníka je preto potrebné, aby tieto deti boli zachytené v čase zápisu do školy alebo aj na začiatku školského roka príslušným CPPPaP za účelom posúdenia školskej zrelosti, teda deti by mali absolvovať odborné psychologické alebo špeciálno-pedagogické vyšetrenie.

Pri nesplnení školskej zrelosti je ešte možnosť odkladu povinnej školskej dochádzky, čo však považujeme za viac diskriminačné, nakoľko dieťa odsunieme z očakávanej roly žiaka naspäť do roly dieťaťa v materskej škole, čím sa môže značne poškodiť jeho vnútorné prežívanie - sebaobraz a sebaúcta.

Povinnosť navštevovať materskú školu však v takomto prípade nie je zabezpečená tak, ako školská dochádzka na primárnom stupni vzdelávania, a preto sa potvrdzuje, že dieťa po odklade plnenia povinnej školskej dochádzky v edukácii zaostáva, neprospieva.

Výchovno-vzdelávací systém v Slovenskej republike po revolúcii v roku 1989 napriek veľkým očakávaniam nenaplnil proklamované systémové zmeny tradičnej školy. Neuralgickým bodom nášho školstva ostáva edukácia žiakov z MRK, ktorá je predmetom neustáleho experimentovania a aj kritiky predovšetkým predstaviteľmi Európskej komisie.

Náš školský systém sa ukazuje aj ako segregáčny, najmä z aspektu vzdelávania žiakov z MRK a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čoho dôkazom je taká bohatá sieť špeciálnych škôl pre všetky typy a stupne postihnutia, akú nemajú žiadne vyspelé krajiny Európskej únie. Európsky trend v edukácii je integrácia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a vzhľadom na členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii musí byť prioritnou úlohou zmeniť súčasný systém vo výchove a vzdelávaní na integračný systém, t.j. vytvárať podmienky na vzdelávanie všetkých detí (aj z MRK a SZP) v integrovaných podmienkach v bežných základných školách s vhodným a kvalitne prepracovaným ŠkVP vrátane vzdelávania žiakov v nultých ročníkoch. Tvrdíme, že v systéme školstva ešte nič lepšie ako zriadenie nultých ročníkov nebolo zavedené (neosvedčili sa ani vyrovnávacie triedy, ani individuálny prístup v znížení počtu žiakov 1. ročníka, ani povinné zaškolenie v MŠ od piatich rokov veku dieťaťa a pod.).

Pojem „rómska otázka“ je prežitok, ide tu skôr o „rómske otázky“, ktorých je na strane majority i minority ešte priveľa.

Cestou k ich odpovediam je práve škola, multikultúrnosť a objektivizmus pri reflexii i sebareflexii.

17.Primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia**Ciele výchovy a vzdelávania**

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 119
--------------------------------------	---	-------------------

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 120
----------------------------------	---	-------------------

- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s odloženou povinnou školskou dochádzkou sa môže vzdelávať v prípravnom ročníku, po absolvovaní ktorého môže žiak pokračovať v primárnom vzdelávaní na takom type školy, pre ktorý má predpoklady.
- Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.
- V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.
- Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní:

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii (podľa § 94 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.).

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským.

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova/Náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

18. Učebné osnovy - žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

18.1 Učebné osnovy pre 1. ročník

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Vecné učenie

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Vecné učenie schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Škola a život v škole - 4 hodiny

Príroda - 5 hodín

Domov a jeho okolie - 3 hodiny

Zima - 4 hodiny

Starostlivosť o zdravie - 3 hodiny

Jar - 8 hodín

Práca a odpočinok - 3 hodiny

Leto - 3 hodiny

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Vecné učenie posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Škola a život v škole:

- poznať označenie triedy, pomenovať zariadenie triedy,
- poznať meno svojho učiteľa, spolužiakov, vedieť sa im predstaviť, pozdraviť,
- orientovať sa v budove školy,
- poznať základné pravidlá cestnej premávky.

Príroda:

- vysvetliť zmeny v prírode na jeseň, poznať jesenné mesiace,
- pozorovať prírodu, prácu ľudí v záhrade,
- rozlišovať ovocie a zeleninu podľa tvaru, chuti a vône.

Domov a jeho okolie:

- poznať mená členov rodiny a príbuzenské vzťahy,
- poznať základné zariadenie bytu,
- poznať obchody kde nakupujeme potraviny.

Zima:

- rozlíšiť podľa typických znakov ročné obdobia,
- dbať na bezpečnosť pri zimných športoch,
- poznať vianočné tradície.

Starostlivosť o zdravie:

- poznať zásady osobnej hygieny,
- chrániť si svoje zdravie, aj zdravie druhých,
- poznať prácu lekára.

Jar:

- pozorovať zmeny počasia na jar (oteplovanie, odmäk, dlhší deň, kratšia noc),
- poznať niektoré jarne kvety, ich časti,
- poznať význam jednotlivých úkonov v kútiku živej prírody – polievanie, kyprenie, pletie,
- poznať domáce zvieratá podľa vonkajších znakov a niektorých vonkajších prejavov,
- poznať niektoré tradície veľkonočných sviatkov.

Práca a odpočinok:

- poznať dni v týždni a ich usporiadanie, pracovné dni, dni odpočinku, voľna a prázdniny.

Leto:

- poznať rôzne druhy ovocia, jeho farbu a chuť,
- poznať spôsoby ochrany prírody,
- dbať na bezpečnosť pri letných športoch.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne - 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Úvod k učivu o prirodzených číslach - 4 hodiny

Numerácia v obore do 2 a počtové výkony - 6 hodín

Numerácia v obore do 3 a počtové výkony - 6 hodín

Numerácia v obore do 4 a počtové výkony - 6 hodín

Numerácia v obore do 5 a počtové výkony - 6 hodín

Geometria - 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Úvod k učivu o prirodzených číslach:

- triediť predmety podľa vlastností (množstvo, veľkosť, farba, tvar),
- porovnať počet prvkov v dvoch skupinách (rovnako, nie rovnako, viac, menej).

Numerácia v obore do 2 a početové výkony:

- napísať a prečítať číslice 1, 2,
- dokresliť predmety k číslu,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 2,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii.

Numerácia v obore do 3 a početové výkony:

- napísať a prečítať číslicu 3,
- orientovať sa v číselnom rade, porovnať dve čísla,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 3,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii.

Numerácia v obore do 4 a početové výkony:

- napísať a prečítať číslicu 4,
- orientovať sa v číselnom rade, porovnať dve čísla,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 4,
- riešiť jednoduché slovné úlohy.

Numerácia v obore do 5 a početové výkony:

- napísať a prečítať číslicu 5,
- orientovať sa v číselnom rade, porovnať dve čísla,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 5,
- riešiť jednoduché slovné úlohy.

Geometria a meranie:

- rozlíšiť, pomenovať, nakresliť základné rovinné a priestorové geometrické útvary.

Použitie prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 126
------------------------------	--------------------------------------	------------

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Pracovné vyučovanie schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Sebaobslužné činnosti - 5 hodín

Práce v dielni - 23 hodín

Pestovateľské práce - 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Pracovné vyučovanie posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Sebaobslužné činnosti:

- poznať základné hygienické návyky a sebaobslužné činnosti.

Práce v dielni:

- pracovať s drobným materiálom – navliekať koráliky, skladať mozaiku, pracovať s plodmi,

- modelovať z plastelíny, hlíny alebo z iného materiálu,

- skladať lego (iné stavebnice) podľa predlohy, triediť a ukladať časti stavebníc,

- poznať vlastnosti papiera, triediť papier podľa vlastností,

- prekladať, skladať, vystrihovať, trhať, nalepovať a zlepovať papier.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 127
--------------------------------------	---	-------------------

Pestovateľské práce:

- starať sa o kvety v kútiku živej prírody (polievať, kypriť, hnojiť, čistiť listy od prachu).

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 8 hodín

Práca s výtvarnými prostriedkami - 25 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti:

Tematické práce

- kresliť a maľovať na vybrané témy (tematické práce – domov, školské prostredie, moja mamička, kamaráti na ihrisku, dom, v ktorom bývam, naša škola, naša mačka, príroda v rôznych ročných obdobiach, ilustrácie k rozprávkam).

Práca s výtvarnými prostriedkami:

Kresba

- graficky vyjadriť pohybové predstavy (miešanie, mletie, vstávanie, skákanie, kyvadlové hodiny, vietor),
- kresliť vertikálne čiary, oblúky, kruhy veľkým aj malým pohybom.

Maľba

- ukladať farby štetcom na plochu papiera, prerušovať ťahy štetcom- bodky, škvvrny, čiarky.

Modelovanie

- poznať základné vlastnosti modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním,
- modelovať ovocie, pečivo, zeleninu, rozličné nádoby.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Mediálna výchova

18.2 Učebné osnovy pre 2. ročník

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

8 vyučovacie hodiny týždenne – 264 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 297 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Jazyková komunikácia- písanie - 16 hodín

Čítanie a literatúra – technika čítania - 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Jazyková komunikácia- písanie:

- písať písmená veľkej a malej abecedy -s, n, d, z, b, h, k, š, c r, č, ž, d', t', ň, ľ,
- odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, krátke vety,
- prepísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, krátke vety.

Čítanie a literatúra – technika čítania:

- čítať prebraté písmená písanej abecedy,
- čítať slová po slabikách,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 130
--------------------------------------	---	-------------------

- čítať zatvorené slabiky a dvojslabičné slová,
- čítať vety s jednoduchou skladbou a slovníkom.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Vecné učenie

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Vecné učenie schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Jeseň - 5 hodín

Zima - 5 hodín

Rodina a spoločnosť - 10 hodín

Jar - 5 hodín

Práca a odpočinok - 3 hodiny

Leto - 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Vecné učenie posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 131
--------------------------------------	---	-------------------

Jeseň:

- pozorovať počasie v jeseni, zaznačovať do kalendára,
- rozoznávať sad, záhradu a park,
- pozorovať stromy, ich zmeny, poznať ovocné stromy,
- poznať, rozlíšiť, určiť niektoré zvieratá v skutočnosti aj na obrázku.

Zima:

- rozlíšiť podľa typických znakov ročné obdobia,
- poznať voľne žijúce zvieratá – ako žijú, čím sa živia,
- poznať vianočné tradície.

Rodina a spoločnosť:

- poznať členov rodiny, ich mená a príbuzenské vzťahy,
- poznať obchody v okolí,
- orientovať sa v okolí,
- poznať prácu poštového doručovateľa,
- poznať pravidlá cestnej premávky, dopravné prostriedky,
- dodržiavať zásady osobnej hygieny,
- poznať niektoré choroby, ochranu pred nákazou.

Jar:

- pozorovať a rozprávať o zmenách v prírode na jar,
- poznať, opísať a rozlíšiť niektoré jarné kvety, ich časti.

Práca a odpočinok:

- poznať výrobky, ktoré sa denne používajú, určiť z čoho sú vyrobené,
- poznať dni v týždni a ich usporiadanie, pracovné dni, dni odpočinku, voľna a prázdniny.

Leto:

- poznať zmeny v prírode v lete,
- pozorovať prácu v záhrade, poznať pracovné náradie,
- dbať na bezpečnosť pri letných športoch.

Použitie prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: druhý**Vzdelávacia oblasť:** Matematika a práca s informáciami**Predmet:** Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne - 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Numerácia v obore 0 až 10 a počtové výkony - 33 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Numerácia v obore 0 až 10 a počtové výkony:

- čítať a písať číslice 6 až 10,
- rozlíšiť, pomenovať a písať znaky =, >, <,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na porovnávanie čísel,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: druhý**Vzdelávacia oblasť:** Umenie a kultúra**Predmet:** Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 12 hodín

Výtvarné hry a dekoratívne činnosti - 21 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti:

- kresliť a maľovať na vybrané témy (tematické práce- námety zo života detí a dospelých, ilustrácie k známym rozprávkam a rečnovankám),
- zobrazovať prírodné a umelé formy,
- odtláčať, vtláčať do vhodných materiálov, prenášať do plochy.

*Výtvarné hry a dekoratívne činnosti:***Hry s farbou**

- experimentovať s vlastnosťami farieb – rozpíjať, zapúšťať do vlhkého podkladu; husté, riedke, svetlé tmavé farby,
- využívať kontrast svetlých a tmavých farieb (obloha, krajina ,svetlo, a tieň v krajine).

Priestorové vytváranie

- poznať základné vlastnosti modelovacích materiálov (hĺina, cesto, modurit, plastelína,
- modelovať jednoduché skutočnosti (ovocie, huby).

Dekoratívne práce

- rytmicky radiť rôzne prírodné prvky, farebné plochy a tvary, odtlačky do vhodných materiálov (piesok, hĺina, blato, cesto, sadra, plastelína), trhať, strihať, nalepovať, pracovať so štetcom,
- pásy látok, stužky, koberce a pod.

Použitá prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Mediálna výchova

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 135
------------------------------	--------------------------------------	------------

18.3 Učebné osnovy pre 5. ročník

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

6 vyučovacích hodín týždenne - 198 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 231 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Jazyková komunikácia - Zvuková stránka jazyka a pravopis - 16 hodín

Čítanie a literatúra - 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra v jazykovej zložke posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Jazyková komunikácia - Zvuková stránka jazyka a pravopis:

- správne vyslovovať a písať „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach,
- poznať obojaké spoluhlásky a pravopis vybraných slov po b, m, p,
- poznať podstatné mená, rozoznať ich vo vete, určovať rod, číslo, pád.

Čítanie a literatúra:

- čítať primerané texty správne a s porozumením, orientovať sa v nich,
- odpovedať na otázky z čítaného a s pomocou učiteľa jednoducho reprodukovat obsah.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne - 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel písomne v obore do 100 - 9 hodín

Prirodzené čísla v obore do 1000 - 8 hodín

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 1000 spamäti a písomne - 8 hodín

Násobenie a delenie v obore násobiliek - 8 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel písomne v obore do 100:

- správne zapísať číslice pod sebou,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla písomne v obore do 100,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 137
--------------------------------------	---	-------------------

Prirodzené čísla v obore do 1000:

- orientovať sa v číselnom rade,
- napísať a prečítať číslice v obore do 1000,
- usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne a zostupne,
- porovnávať dve čísla, porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$, $.$

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 1000 spamäti a písomne:

- sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti v obore do 1000,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla písomne v obore do 1000,
- riešiť rovnice a slovné úlohy.

Násobenie a delenie v obore násobiliek:

- vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 60,
- vytvoriť príklady na násobenie a delenie.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Pracovné vyučovanie schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 165 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 138
--------------------------------------	---	-------------------

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Práce v dielni

Práca s papierom a kartónom - 28 hodín

Práca s rozličným materiálom – 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Pracovné vyučovanie posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Práca s papierom a kartónom:

- merať strihať, lepiť kartón a papier,
- zhotoviť rôzne výrobky z papiera a kartónu,
- vytvárať rôzne priestorové a kruhové vystrihovačky, skladať orgiami podľa náčrtu.

Práca s rozličným materiálom

- pliesť z umelých bezpečnostných drôtikov – bužírky,
- poznať základné vlastnosti rôznych materiálov,
- zhotoviť rôzne výrobky z rozličného materiálu.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia , Dopravná výchova

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 139
--------------------------------------	---	-------------------

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu – 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 16 hodín
 Práca s výtvarnými prostriedkami - 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti :

- výtvarne vyjadrovať priame zážitky a skúsenosti z rôznych činností - zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, v dopravnom prostriedku, zážitky z exkurzií, filmových, divadelných a literárnych útvarov.

Práca s výtvarnými prostriedkami:

- realizovať rastlinný, vecný, geometrický i figuratívny dekoratívny motív,
- zhotovovať a používať šablónu samostatne,
- modelovať dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia , Dopravná výchova

18.4 Učebné osnovy pre 6. ročník

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Sčítanie a odčítanie v obore do 1000 - 10 hodín

Násobenie a delenie v obore do 100 - 10 hodín

Prirodzené čísla v obore do 10 000 - 13 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Sčítanie a odčítanie v obore do 1000:

- správne zapísať číslice pod sebou,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla písomne v obore do 1000.

Násobenie a delenie v obore do 100:

- vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore do 100,
- vytvoriť príklady na násobenie a delenie,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie.

Prirodzené čísla v obore do 10000:

- orientovať sa v číselnom rade,
- napísať a prečítať číslice v obore do 10 000,
- usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne a zostupne,
- porovnávať dve čísla, porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$,
- násobiť a deliť 10, 100 a 1000,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti v obore do 10 000,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla písomne v obore do 10 000,
- riešiť jednoduché slovné úlohy.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Pracovné vyučovanie schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 165 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Práce v dielni

Práca s papierom a kartónom - 20 hodín

Modelovanie - 3 hodiny

Montážne a demontážne práce - 2 hodiny

Práca s rozličným materiálom - 8 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Pracovné vyučovanie posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Práca s papierom a kartónom:

- merať strihať, lepiť kartón a papier,
- zhotoviť rôzne výrobky z papiera a kartónu,
- vytvárať rôzne priestorové a kruhové vystrihovačky, koláž z kartónu,
- skladať origami podľa náčrtu.

Modelovanie:

- modelovať zo slaného cesta.

Montážne a demontážne práce:

- zostaviť zložitejšie modely zo stavebníc.

Práca s rozličným materiálom:

- pliesť z umelých bezpečnostných drôtikov – bužírky,
- poznať základné vlastnosti rôznych materiálov,
- zhotoviť rôzne výrobky z rozličného materiálu.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia , Dopravná výchova

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 143
--------------------------------------	---	-------------------

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 16 hodín

Práca s výtvarnými prostriedkami – 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti :

- výtvarne vyjadrovať priame zážitky a skúsenosti z rôznych činností, zo života rodiny, zážitky z exkurzií a vychádzok, rozprávky, poviedky, filmové príbehy,
- na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín zachytávať realitu a výtvarne ju stvárňovať -ľudská hlava, postava, zvieratá, rastliny, školské potreby.

Práca s výtvarnými prostriedkami:

- poznať rôzne výtvarné techniky a využívať ich pri práci s rôznym výtvarným materiálom - zapúšťanie do riedenej klovatiny, hra so škvŕkami, rozfúkavanie tušových škvŕn, odkrývanie vosku, modrotlač.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia , Dopravná výchova

19. Učebný plán - žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským <i>Štátny vzdelávací program</i>												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	základ	18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
	Spolu	20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 145
------------------------------	--------------------------------------	------------

Rámcový učebný plán

pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie
s vyučovacím jazykom slovenským

Školský vzdelávací program – doplnenie voliteľných(disponibilných) hodín

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra			1	1	1	1		1	1	1	7
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti											
	rozvíjanie grafomotorických zručností											
Matematika a práca s informáciami	matematika		1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	informatika											
Človek a príroda	vecné učenie		1	1	1							3
	fyzika											
	chémia											
	biológia											
Človek a spoločnosť	vlastiveda											
	dejepis											
	geografia											
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie		1			1	1	1	1	1	1	7
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
	základ		18	19	20	21	22	23	24	24	25	196
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4	4	3	4	4	4	35
	Spolu		22	23	24	25	26	26	28	28	29	231

Rámcový učebný plán
pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie
s vyučovacím jazykom slovenským
Školský vzdelávací program

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	9	9	8	7	6	6	6	6	65
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti											
	rozvíjanie grafomotorických zručností											
Matematika a práca s informáciami	matematika		5	5	5	5	5	5	5	5	5	45
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie		2	2	2							6
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie		2	2	3	5	5	5	5	5	5	37
Umenie a kultúra	hudobná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	výtvarná výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
	základ		18	19	20	21	22	23	24	24	25	196
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4	4	3	4	4	4	35
	Spolu		22	23	24	25	26	26	28	28	29	231

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 147
--------------------------------------	---	-------------------

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia jednotka má 45 v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
3. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá.
4. Pri vyučovaní predmetu informatická výchova pri počítači sedí jeden žiak.
5. V 5. až 9.ročníku sa v niektorých vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania vzdelávajú žiaci špeciálnych tried so žiakmi bežných tried podľa podmienok školy.
6. Voliteľné hodiny, uvedené v štátnom vzdelávacom programe, sme prideliť povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.

20.Primárne vzdelávanie – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je:

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu, rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stať sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiacov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- je schopný vyjadriť svoj názor,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 149
----------------------------------	---	-------------------

- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebníc, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

Vzdelávanie je zamerané na:

- maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej,
- na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život,
- schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii (podľa § 94,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 150
--------------------------------------	---	-------------------

ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z).

Špeciálna základná škola – variant B má desať ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

Žiakovi skončilo plnenie povinnej školskej dochádzky, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania, alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16.rok veku (§ 22 ods.1 zákon č. 245/2008).

Žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku (podľa § 22 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z .).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 151
--------------------------------------	---	-------------------

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským.

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopností
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
Človek a hodnoty	Etická výchova/Náboženská výchova/Náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

21. Učebné osnovy - žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

21.1 Učebné osnovy pre 1. ročník

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 99 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Čítanie - prípravné obdobie - 23 hodín

Čítanie – hláska a písmeno a, A, i, I - 10 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Čítanie - prípravné obdobie

- pracovať a manipulovať s leporelami a detskými knihami,
- pomenovať predmety, javy, činnosti, obrázky,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 153
--------------------------------------	---	-------------------

- porovnávať predmety, obrázky a pomenovať ich vlastnosti vo vzťahu k veľkosti, tvaru, farbe,
- chápať a vyjadriť polohu predmetu – hore, dolu, vyššie, nižšie, vľavo, vpravo, na kraji, v prostriedku, na konci, pre, za, nad, pod.

Čítanie – hláska a písmeno a, A, i, I

- čítať tlačene a písané písmená a, A, i, I vo funkcii medzi obrázkami,
- deliť slová sluchom na slabiky s využitím riekaniek a vyčítaniek,
- skladať slová zo slabík /obdĺžnikov/ sluchovou metódou.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Rozvíjanie grafomotorických zručností

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Rozvíjanie grafomotorických zručností schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Čmáranie - 6 hodín

Obkresľovanie makiet geometrickými tvarmi - 6 hodín

Uvoľňovacie a prípravné cviky - 15 hodín

Obkresľovanie veľkých tvarov písmen A, I - 6 hodín

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 154
----------------------------------	---	-------------------

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Rozvíjanie grafomotorických zručností posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Čmáranie:

- čmárať dominantnou rukou (kruhové čmáranie, čmáranie vertikálnym smerom).

Obkresľovanie makiet geometrickými tvarmi :

- obkresľovať makety rôznych geometrických tvarov v postupnosti od najjednoduchších po zložitejšie.

Uvoľňovacie a prípravné cviky:

- napodobniť cvik: vodorovné čiary, horné a dolné oblúky, zvislé a šikmé čiary.

Obkresľovanie veľkých tvarov písmen A, I

- obkresľovať veľké tvary samohlások A,I.

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovaciu predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne - 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 99 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Triedenie, porovnávanie predmetov, vzťahy - 6 hodín

Číslo 1 - 10 hodín

Číslo 2 - 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Triedenie, porovnávanie predmetov, vzťahy

- porovnávať predmety podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar,
- triediť predmety podľa vlastností, vytvárať skupiny predmetov,
- poznať vzťahy všetko –nič, všetci – nikto, malý – veľký, krátky – dlhý.

Číslo 1:

- určovať a vyznačovať počet predmetov,
- priradiť predmety k číslu,
- napísať a prečítať číslicu 1,
- znázorňovať číslo 1.

Číslo 2:

- určovať a vyznačovať počet predmetov,
- priradiť predmety k číslu,
- napísať a prečítať číslicu 2,
- poznať vzťahy väčší, menší, rovná sa,
- poznať znaky $>$, $<$, $=$, nerovnosti $1 < 2$, $2 > 1$, rovnosti $1 = 1$, $2 = 2$,
- poznať znak + (plus) a – (mínus),
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 2.

Použitie prierezové témy: Environmentálna výchova, Dopravná výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 156
------------------------------	--------------------------------------	------------

Ročník: prvý

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Kresba - 12 hodín

Maľba - 10 hodín

Modelovanie - 11 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Kresba:

- kresliť kruhy, špirály, vlnovky,
- kresliť tvarovo nenáročné predmety – strom, ker, lopta, kľbko,
- vyfarbovať maľovanky.

Maľba:

- liať, kvapkať, odtláčať farby,
- hrať sa s farbami – dotvárať farebné škvrny drievkom, prstami.

Modelovanie:

- miesiť modelovaciu hmotu jednou a oboma rukami,
- šúľať, stláčať, valkať, vytvárať tvary jednoduchých predmetov - guľôčka, had, ovocie,
- používať štipce, vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 157
------------------------------	--------------------------------------	------------

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

21.2 Učebné osnovy pre 2. ročník

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu - 99 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Hláska a písmeno m, M, slabiky - 8 hodín

Hláska a písmeno e, E, slabiky - 8 hodín

Hláska a písmeno l, L, slabiky - 8 hodín

Čítanie dvojslabičných slov - 9 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Hláska a písmeno m, M, slabika ma, má, Ma, Má, mi, Mi:

- poznať, prečítať tlačené, písané, veľké a malé tvary spoluhlásky m, M,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 158
----------------------------------	---	-------------------

- rozlišovať krátke a dlhé samohlásky,
- spájať hlásky do slabík,
- čítať slabiky.

Hláska a písmeno e, E, slabika me, Me

- poznať, prečítať tlačené, písané, veľké a malé tvary samohlásky e, E,
- rozlišovať krátke a dlhé samohlásky,
- spájať hlásky do slabík,
- čítať slabiky.

Hláska a písmeno l, L, slabiky s týmito písmenami

- poznať, prečítať tlačené, písané, veľké a malé tvary spoluhlásky l, L,
- rozlišovať krátke a dlhé samohlásky,
- spájať hlásky do slabík,
- čítať slabiky.

Čítanie dvojslabičných slov

- čítať dvojslabičné slová zložené zo známych slabík,
- sluchovo poznať prvú hlásku slova.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Rozvíjanie grafomotorických zručností

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Rozvíjanie grafomotorických zručností schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Prípravné cviky - 5 hodín

Písanie písmen - 14 hodín

Písanie slabík - 14 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Rozvíjanie grafomotorických zručností posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Prípravné cviky:

- správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
- písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov (slučky, ovály, vlnovky, šikmé „zuby na píle“, horný a dolný zátrh).

Písanie písmen:

- písať písmená e, l, m, i.

Písanie slabík:

- písať slabiky me, mi, le, li, em, im, el, il.

Použitá prierezová téma: Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 160
--------------------------------------	---	-------------------

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne - 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Numerácia v obore do 3 a počtové výkony - 16 hodín

Numerácia v obore do 4 a počtové výkony - 17 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Numerácia v obore do 3 a počtové výkony:

- určovať a vyznačovať počet predmetov,
- priradovať predmety k číslu,
- napísať a prečítať číslicu 3,
- rozlíšiť, pomenovať a písať znaky =, >, <,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 3,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii,
- rozložiť čísla 2 a 3,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.

Numerácia v obore do 4 a počtové výkony:

- určovať a vyznačovať počet predmetov,
- priradiť predmety k číslu,
- napísať a prečítať číslicu 4,
- rozlíšiť, pomenovať a písať znaky =, >, <,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 4,
- vytvoriť príklad na sčítanie a odčítanie k danej situácii,
- rozložiť čísla 2, 3 a 4,
- riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie,
- počítat' s mincami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 161
--------------------------------------	---	-------------------

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Dopravná výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Kresba - 12 hodín

Maľba – 10 hodín

Modelovanie - 11 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Kresba:

- kresliť čiary, oblúky, kruhy, špirály, vlnovky,
- kresliť tvarovo nenáročné premety – lopta, slnko, kvet,
- vyfarbovať omaľovanky,
- kresliť na betónovú alebo asfaltovú plochu.

Maľba:

- využívať hru s farbami, liať, kvapkať, otláčať, dotváranie farebné škvrny,
- ukladať farby hrubým štetcom na plochu papiera,

-využívať kontrast svetlých a tmavých farieb.

Modelovanie:

- poznať základné vlastnosti modelovacích materiálov stláčaním, miesením, val'kaním, vyťahovaním (cesto, modurit, plastelína, Aguasoft, Patcolor, Blandiver),
- modelovať jednoduché tvary.

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia,
Multikultúrna výchova

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 163
------------------------------	--------------------------------------	------------

21.3 Učebné osnovy pre 5. ročník

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne - 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_
1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP
 spolu - 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Čítanie - 33 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra v jazykovej zložke posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Čítanie:

- čítať písmená k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R,
- čítať dvojslabičné slová s otvorenou a zatvorenou slabikou,
- čítať slová s dvojhĺskami,
- čítať jednoduché vety,
- odpovedať na otázky z čítaného textu.

Použitie prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Ročník: piaty**Vzdelávacia oblasť:** Jazyk a komunikácia**Predmet:** Rozvíjanie grafomotorických zručností

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Rozvíjanie grafomotorickej zručnosti schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Písanie veľkých a malých písmen - 14 hodín

Písanie slabík a slov - 14 hodín

Jednoduché rozprávanie podľa obrázkov - 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Rozvíjanie grafomotorických zručností kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Písanie veľkých a malých písmen:

- písať malé a veľké písmená preberané v piatom ročníku,
- modelovať písmená.

Písanie slabík a slov

- odpísať písaným písmom slabiky, slová, podľa písanej predlohy,
- prepísať písaným písmom slabiky, slová, podľa tlačenej predlohy.

Jednoduché rozprávanie podľa obrázkov:

- rozprávať podľa obrázka,
- priradovať slová – podstatné mená k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne - 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam

Rad čísel od 10-20, rozklad čísel, usporiadanie a porovnávanie čísel v obore do 20 - 13 hodín

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez desiatku - 20 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Rad čísel od 10-20, rozklad čísel, usporiadanie a porovnávanie čísel v obore do 20:

- určiť počet predmetov počítaním po jednom,
- napísať a prečítať číslo,
- orientovať sa v číselnom rade,
- usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne a zostupne,
- porovnávať dve čísla, porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 166
--------------------------------------	---	-------------------

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez desiatku:

:

- sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 20 bez prechodu cez desiatku s pomocou názoru,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: piaty

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Kresba - 12 hodín

Maľba - 10 hodín

Modelovanie - 11 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Kresba:

- kresliť predmety vychádzajúce z kruhu, zo štvorca a z obdĺžnika,
- kresliť ľudskú postavu,

- dokresľovať dekoratívne motívy.

Maľba:

- poznať vlastnosti farby, zapíjať, rozpúšťať do vlhkého podkladu,

- používať husté a riedke farby, svetlé a tmavé farby,

- radiť svetlé a tmavé farby do rozlične širokých pásov a plôch.

Modelovanie:

- vykrajovať tvary z modelovacej hmoty pomocou formičky,

- tvarovať modelovaciú hmotu pomocou drievka,

- modelovať zložitejšie predmety – pletenú vianočku, korbáč, zvieratá.

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 168
------------------------------	--------------------------------------	------------

21.4 Učebné osnovy pre 6. ročník

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne - 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Čítanie - 33 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra v jazykovej zložke posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Čítanie:

- čítať písmená, slabiky,
- čítať dvojslabičné slová s otvorenou a zatvorenou slabikou,
- čítať ľahké trojslabičné slová,
- čítať ľahké vety s porozumením,
- odpovedať na otázky z čítaného.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Ročník: šiesty**Vzdelávacia oblasť:** Jazyk a komunikácia**Predmet:** Rozvíjanie grafomotorických zručností

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Rozvíjanie grafomotorickej zručnosti schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam

Písanie veľkých a malých písmen - 14 hodín

Písanie slabík a slov - 14hodín

Jednoduché rozprávanie o predmetoch, opis javov v prírode, okolo nás - 5 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Rozvíjanie grafomotorických zručností kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Písanie veľkých a malých písmen:

- písať všetky tvary písaných písmen,
- modelovať písmená.

Písanie slabík a slov

- odpísať písaným písmom slabiky, slová, krátke vety, podľa písanej predlohy,
- prepísať písaným písmom slabiky, slová, podľa tlačenej predlohy.

Jednoduché rozprávanie o predmetoch, opis javov v prírode, okolo nás:

- tvoriť jednoduché otázky, odpovede,
- reprodukovat' obsah prečítaného.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne - 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP.

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu - 132 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Numerácia v obore prirodzených čísel do 100 - 18 hodín

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ - 15 hodín

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika posilní kvalitu výkonu tak, že sa k predpísaným výkonom pre danú oblasť doplnia tieto špecifické výkony:

Numerácia v obore prirodzených čísel do 100:

- počítat' po desiatkach do 100,
- napísať a prečítať číslo,
- orientovať sa v číselnom rade,
- usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne a zostupne,
- zobrazit' číslo na číselnej osi,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 171
--------------------------------------	---	-------------------

- porovnávať dve čísla, porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$,
- počítat' s mincami a bankovkami.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ :

- sčítat' a odčítat' prirodzené čísla v obore do 20 s prechodom cez základ,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.

Použité prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Dopravná výchova.

Ročník: šiesty

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Obsah vzdelávania je v súlade s cieľmi, obsahom a procesom pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako súčasť ŠVP pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠVP_

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

spolu – 66 hodín ročne

Počet doplnených hodín k jednotlivým témam:

Kresba - 15 hodín

Maľba - 15 hodín

Modelovanie - 3 hodiny

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Výtvarná výchova posilní kvalitu výkonov tak, že sa k predpísaným výkonom doplnia špecifické výkony:

Kresba:

- kresliť predmety vychádzajúce z kruhu: lopta, snehuliak, kolesá,
- kresliť predmety vychádzajúce z obdĺžnika: balíček, vežiak, televízor, skriňa,
- kresliť predmety vychádzajúce zo štvorca: utierka, dom,
- kresliť ľudskú postavu, zvieratá,
- dokresľovať dekoratívne motívy,
- vytvárať kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, z vlnoviek,
- urobiť koláž, kombinovane s inými technikami – dokresľovať pastelkami, nalepovať obrázky,
- nakresliť farebne a tvarovo výrazné predmety – detské hračky.

Maľba:

- poznať vlastnosti farby, zapíjať, rozpúšťať do vlhkého podkladu,
- používať husté a riedke farby,
- využívať kontrast svetlých a tmavých farieb.

Modelovanie:

- modelovať jednoduché skutočnosti a vyjadrovať predstavy na základe fantázie,
- tvarovať modelovaciú hmotu pomocou špachtle, drievka, dotvárať predmety drobným materiálom.

Použité prierezové témy: Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova

22. Učebný plán - žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Rámcový učebný plán														
pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským <i>Štátny vzdelávací program</i>														
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	
	základ	18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42	
	Spolu	20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 174
------------------------------	--------------------------------------	------------

Rámcový učebný plán

pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie
s vyučovacím jazykom slovenským

Školský vzdelávací program – doplnenie voliteľných(disponibilných) hodín

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti													
	rozvíjanie grafomotorických zručností		1	1	1	1	1	1						6
Matematika a práca s informáciami	matematika		1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	14	
	informatika													
Človek a príroda	vecné učenie													
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie													
Umenie a kultúra	hudobná výchova													
	výtvarná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova													
	základ		18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	207	
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
	Spolu		22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	247	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 175
---------------------------	--------------------------------------	------------

Rámcový učebný plán
pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie
s vyučovacím jazykom slovenským

Školský vzdelávací program

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti		3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	26	
	rozvíjanie grafomotorických zručností		2	2	2	2	2	2					12	
Matematika a práca s informáciami	matematika		3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	43	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie		2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	24	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie		4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	44	
Umenie a kultúra	hudobná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
	výtvarná výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
	základ		18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	207	
Školský vzdelávací program	Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
	Spolu		22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	247	

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia jednotka má 45 v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
3. Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečuje školský špeciálny pedagóg.
4. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov.
5. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá.
6. Pri vyučovaní predmetu informatická výchova pri počítači sedí jeden žiak.
7. V 5. až 10. ročníku sa v niektorých vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania vzdelávajú žiaci špeciálnych tried so žiakmi bežných tried podľa podmienok školy.
8. Voliteľné hodiny, uvedené v štátnom vzdelávacom programe, sme pridelili povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.

Prílohy

Učebné osnovy pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy a nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy pre každý predmet sú rozsiahlou prílohou tohto dokumentu pod č. *Príloha 1 – Učebné osnovy* ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu platného od 1.9.2015.

Obsah vzdelávania – primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre každý predmet sú rozsiahlou prílohou tohto dokumentu pod č. *Príloha 1 – Obsah vzdelávania* ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím platného od 1.9.2016.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 178
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------

Záverečné ustanovenia

Zmeny a doplnky prerokúva pedagogická rada a rada školy, schvaľuje riaditeľ školy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 179
--------------------------------------	---	-------------------

Zmenové konanie

Zmeny eviduje tvorca dokumentu.

P. č.	Dátum zmeny	Strana	Prepis, Doplnok	Obsah zmeny	Zmenu zaznačil

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Inovovaný školský vzdelávací program	Strana 180
--------------------------------------	---	-------------------

Rozdeľovník

Por. č. výtlačku	Držiteľ	Organizačná jednotka	Podpis o prevzatí
1.	Riaditeľ školy	Vedenie školy	
2.	Vedúca MZ pre ročníky 0. - 1.	Poradný orgán	
3.	Vedúca MZ pre ročníky 2. - 4.	Poradný orgán	
4.	Vedúca MZ pre špeciálne triedy	Poradný orgán	
5.	Vedúca PK pre všeobecno- vzdelávacie predmety	Poradný orgán	

Zmeny a doplnky Školského vzdelávacieho programu budú zviazané osobitne ako postupné prílohy podľa zápisu poradového čísla v tomto dokumente.

Mgr. Júlia Čurillová
riaditeľka školy